

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล (เชิงปริมาณ)

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ แบ่งเป็น 5 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของ อบต. และของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 บทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริงในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามการรับรู้ของ อบต. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 3 ความคาดหวังของ อบต. และผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับบทบาทของ อบต. ในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

ตอนที่ 4 ความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต.

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของ อบต. และของสถานศึกษา

1.1 ข้อมูลเกี่ยวกับ อบต.

ในที่นี้จะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในด้านค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา ค่าใช้จ่ายที่ อบต. มีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแก่หน่วยงานการศึกษาอื่น และค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของ อบต.

ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษา เมื่อวิเคราะห์ ค่าใช้จ่ายเพื่อการศึกษาที่มาจากแหล่งรายได้ที่ อบต. จัดเก็บเอง ส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ และเงินอุดหนุนจากรัฐบาลต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของ อบต. ในภาพรวม พบว่ามี อบต. ที่ไม่นำรายได้มาใช้ในการด้านการศึกษามากที่สุด คือ ร้อยละ 32.3 รองลงมา คือ อบต. ที่นำรายได้มาใช้ในการศึกษามากกว่าร้อยละ 4 และน้อยกว่าร้อยละ 1 คิดเป็น ร้อยละ 17.3 และ 15.7 ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่า อบต. ชั้น 1 ถึง 5 ที่ไม่นำรายได้มาใช้ในการศึกษา มีร้อยละ 20 25 31.7 42.5 และ 26.3 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าในภาพรวม อบต. กลุ่มที่มีรายได้ต่ำจะมีร้อยละของอบต. ที่ไม่นำเงินรายได้ไปใช้จ่ายเพื่อการศึกษามากขึ้น ยกเว้น อบต. ชั้น 5 ที่มีร้อยละของ อบต. ที่ไม่นำรายได้ไปใช้จ่ายเพื่อการศึกษาต่ำกว่า อบต. ชั้นที่ 3 และชั้นที่ 4 ซึ่งจะต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับสาเหตุต่อไป

ค่าใช้จ่ายที่ อบต. เข้าไปมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนแก่หน่วยงานอื่น พบว่าในปีงบประมาณ 2544 อบต. ให้การสนับสนุนงบประมาณในเรื่อง อาหารเสริม (นม) มากที่สุด คือ ร้อยละ

37.3 รองลงมา คือ ค่าก่อสร้างและปรับปรุงอาคารสถานที่และค่าอาหารกลางวัน ร้อยละ 26.8 และ 17.5 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่างบประมาณของ อบต. ใช้จ่ายในเรื่องที่ส่งผลต่อเด็กโดยตรง คือ อาหารเสริม (นม) และอาหารกลางวัน ซึ่งช่วยส่งเสริมสุขภาพอนามัยมากกว่าด้านอาคารสถานที่ อย่างไรก็ตามข้อมูลนี้ยังไม่สามารถสรุปเป็นความสามารถหรือความเต็มใจของ อบต. ในการสนับสนุนหน่วยงานอื่นได้ เนื่องจากงบค่าอาหารเสริม (นม) เป็นงบจากการถ่ายโอนจากส่วนราชการอื่น ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์แหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ อบต. มีส่วนร่วมสนับสนุนการศึกษาของหน่วยงานอื่น โดยภาพรวม พบว่า มาจากงบประมาณที่ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการอื่นมากที่สุด ร้อยละ 72.4 รองลงมา คือ จากรายได้ที่ อบต. จัดเก็บเองและส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ และจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล เป็นร้อยละ 18.2 และ 9.4 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายจำแนกตามรายการ พบว่า อาหารเสริม (นม) ใช้งบประมาณที่ได้รับจากการถ่ายโอนมากที่สุด เป็นร้อยละ 95.8 รองลงมา คือ ค่าอาหารกลางวัน และค่าวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ร้อยละ 83.6 และ 83.2 ตามลำดับ

เมื่อวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ในปีงบประมาณ 2544 อบต. ได้ใช้งบประมาณในการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมากที่สุด ร้อยละ 48.3 รองลงมา คือ ศูนย์กีฬา / นันทนาการ และการจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ร้อยละ 42.5 และ 7.6 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าในภาพรวมการศึกษาที่ อบต. จัดอยู่เป็นส่วนใหญ่ คือ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เมื่อจำแนกค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตามแหล่งที่มา งบประมาณที่ อบต. ใช้เพื่อจัดการศึกษาได้รับการถ่ายโอนมากที่สุด ร้อยละ 52.6 ซึ่งเป็นผลมาจากการที่รัฐบาลมีนโยบายถ่ายโอนงบประมาณจากหน่วยงานการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แหล่งที่มาของงบประมาณรองลงมา คือ จากรายได้ที่ อบต. จัดเก็บเองและส่วนราชการอื่นจัดเก็บให้ และจากเงินอุดหนุนจากรัฐบาล ร้อยละ 41.9 และ 5.5 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายตามแหล่งที่มา จะเห็นได้ว่า อบต. ได้นำรายได้ของ อบต. มาใช้จ่ายเพื่อการศึกษาสูงกว่าเงินอุดหนุนจากรัฐบาลหลายเท่า และเมื่อจำแนกค่าใช้จ่ายตามรายการ เป็นที่น่าสังเกตว่าค่าใช้จ่ายด้านศูนย์กีฬา / นันทนาการ และด้านอาหารเสริม (นม) เป็นรายการที่ อบต. ใช้งบประมาณที่ได้จากการถ่ายโอนสูงถึง ร้อยละ 96.6 และ 90.8 ตามลำดับ ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง อบต. ใช้งบประมาณจากรายได้ที่จัดเก็บเองสูงถึง ร้อยละ 94.4 แสดงให้เห็นว่ารายการที่ อบต. มีความจำเป็นต้องใช้จ่าย เช่น ในกรณีที่ขาดแคลนอาคารสถานที่ เมื่อไม่ได้รับงบประมาณเพื่อการนี้จากแหล่งอื่น อบต. ก็จะนำรายได้ของตนเองมาใช้จ่าย

1.2 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานศึกษา

สถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ร้อยละ 74.9 ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียนขนาดเล็กมาก มากที่สุด ร้อยละ 43.5 และเปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 45.7 สถานศึกษาและแหล่ง

การเรียนรู้ที่อยู่ในเขตพื้นที่ของ อบต. ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ร้อยละ 81.6

ตอนที่ 2 บทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริงในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ตามการรับรู้ของ อบต. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2.1 บทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริงในการจัดการศึกษา

ผลการวิเคราะห์บทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริงในการจัดการศึกษา จากการสอบถาม ประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. จะนำเสนอใน 3 ด้าน ได้แก่ ระดับ/ประเภทการศึกษา ที่ อบต. จัด รูปแบบการจัดการศึกษาที่ อบต. จัด เรื่องที่ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษา รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3 - 5

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. ที่ให้ข้อมูล เกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของ อบต. ในการจัดการศึกษา จำแนกตามระดับ รูปแบบ การจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา						
ก่อนประถมศึกษา						
- จัด	77	52.4	81	52.6	158	52.5
- ไม่จัด	70	47.6	73	47.4	143	47.5
รูปแบบการจัดการศึกษา						
(ก) การศึกษาในระบบ						
โรงเรียนที่เปิดสอนระดับ						
ก่อนประถมศึกษา						
- จัด	73	49.7	71	46.1	144	47.8
- ไม่จัด	74	50.3	83	53.9	157	52.2
(ข) การศึกษานอกระบบ						
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
- จัด	74	50.3	69	44.8	143	47.5
- ไม่จัด	73	49.7	85	55.2	158	52.5

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ
2. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						
- สายสามัญ						
- จัด	22	15.0	23	14.9	45	15.0
- ไม่จัด	125	85.0	131	85.1	256	85.0
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ						
- จัด	34	23.1	37	24.0	71	23.6
- ไม่จัด	113	76.9	117	76.0	230	76.4
3. ศูนย์ฝึกอาชีพ						
- จัด	19	12.9	24	15.6	43	14.3
- ไม่จัด	128	87.1	130	84.4	258	85.7
4. จัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้						
- สุขภาพอนามัย						
- จัด	62	42.2	68	44.2	130	43.2
- ไม่จัด	85	57.8	86	55.8	171	56.8
- สิ่งแวดล้อม						
- จัด	79	53.7	82	53.2	161	53.5
- ไม่จัด	68	46.3	72	46.8	140	46.5
- การประกอบอาชีพ						
- จัด	70	47.6	80	51.9	150	49.8
- ไม่จัด	77	52.4	74	48.1	151	50.2
- อื่น ๆ						
- จัด	1	0.7	5	3.2	6	2.0
- ไม่จัด	146	99.3	149	96.8	295	98.0
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย						
1. ห้องสมุด						
- จัด	24	16.3	25	16.2	49	16.3
- ไม่จัด	123	83.7	129	83.8	252	83.7
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน						
- จัด	81	55.1	73	47.4	154	51.2
- ไม่จัด	66	44.9	81	52.6	147	48.8
3. ศูนย์เยาวชน						
- จัด	53	36.1	56	36.4	109	36.2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ
- ไม่จัด	94	63.9	98	63.6	192	63.8
4. ศูนย์กีฬา/ นันทนาการ/ลานกีฬา						
- จัด	115	78.2	114	74.0	229	76.1
- ไม่จัด	32	21.8	40	26.0	72	23.9
5. อื่นๆ						
- จัด	1	0.7	2	1.3	3	1.0
- ไม่จัด	146	99.3	152	98.7	298	99.0
เรื่องที่ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษา						
1. การกำหนดนโยบาย	25	17.0	20	13.0	45	15.0
2. การจัดทำแผนงาน/ โครงการ	32	21.8	23	14.9	55	18.3
3. การจัดทำหลักสูตร	10	6.8	7	4.5	17	5.6
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	14	9.5	16	10.4	30	10.0
5. การจัดหางบประมาณ	71	48.3	63	40.9	134	44.5
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	33	22.4	28	18.2	61	20.3
7. การจัดหาบุคลากร	31	21.1	31	20.1	62	20.6
8. การพัฒนาบุคลากร	18	12.2	14	9.1	32	10.6
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงาน ของบุคลากร	22	14.9	20	13.0	42	14.0
10. การดูแลความปลอดภัยของ บุคลากร	23	15.6	18	11.7	41	13.6
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพ อนามัยของนักเรียน	41	27.9	35	22.7	76	25.2
12. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียน	43	29.3	31	20.1	74	24.6
13. การป้องกันแก้ไขปัญหาของ นักเรียน	89	60.5	77	50.0	166	55.1
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม	51	34.7	42	27.3	93	30.9
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน เห็นความสำคัญของการศึกษา	78	53.1	70	45.5	148	49.2

ตารางที่ 3 (ต่อ)

การจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =301)	
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ส่งเด็กเข้ารับการการศึกษา	82	55.8	70	45.5	152	50.5
17. สั่งการให้บุคลากรปฏิบัติงาน	29	19.7	20	13.0	49	16.3
18. ประสานงานจัดการศึกษา	47	31.9	40	26.0	87	28.9
19. การติดตามประเมินผลการจัดการ ศึกษา	21	14.3	11	7.1	32	10.6
20. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการ ศึกษา	19	12.9	10	6.5	29	9.6
21. อื่นๆ	1	0.7	0	0	1	0.3

จากตารางที่ 3 ประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. ระบุว่า อบต. มีบทบาทในการจัดการศึกษาในภาพรวม ดังนี้

ระดับการศึกษา มีผู้ตอบว่า อบต. จัดการศึกษาเพียงระดับเดียว ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 52.5

รูปแบบการจัดการศึกษา ครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในส่วนของการศึกษาในระบบ มีผู้ตอบเพียงร้อยละ 47.8 โดยจัดในรูปแบบโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา สำหรับการจัดการศึกษานอกระบบจัดในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรม อบรม ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ รายการที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ การจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 53.5 ส่วนการศึกษาตามอัธยาศัยจัดในรูปแบบห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์เยาวชน และศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา รายการที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ จัดศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา ร้อยละ 76.1 และจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 51.2 เมื่อจำแนกรายกลุ่มผู้ตอบ ทั้ง 2 กลุ่มตอบในประเด็นดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับในภาพรวม ยกเว้น การจัดที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ซึ่งกลุ่มกรรมการบริหาร อบต. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

เรื่องที่ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษา ครอบคลุมงานบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เรื่องที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน และการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการการศึกษา ร้อยละ 55.1 และ 50.5 ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 2 กลุ่ม

ทดสอบสอดคล้องกับในภาพรวม ยกเว้นการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน
 ส่งเด็กเข้ารับการศึกษานี้ ซึ่งประธานกรรมการบริหาร อบต. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่า อบต. มีการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเพียงระดับเดียว
 โดยจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษาในโรงเรียน และจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เนื่องจากรัฐมีนโยบาย
 ถ่ายโอนการจัดอนุบาล 3 ขวบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนการศึกษาในระดับที่สูงกว่า
 อบต. ยังไม่สามารถจัดได้เพราะจะต้องผ่านการประเมินความพร้อม ซึ่งในขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการ
 ยังจัดทำเกณฑ์ไม่แล้วเสร็จ นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า อบต. มีการจัดการศึกษานอกระบบและ
 การศึกษาตามอัธยาศัยมากกว่าการศึกษาในระบบ และเป็นที่น่าสังเกตว่า เรื่องที่ อบต. ดำเนินการ
 ในการจัดการศึกษานั้น มี อบต. ที่ดำเนินการในเรื่องการแก้ไขปัญหานักเรียนมากที่สุดแต่ดำเนินการ
 ในส่วนของงานวิชาการน้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการจัดทำหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพ
 การจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา

2.2 บทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริงในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

ผลการวิเคราะห์บทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริงในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จากการ
 สอบถาม อบต. ได้แก่ ประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหาร
 โรงเรียน ผู้อำนวยการ ศบอ. จำแนกเป็น 5 ประเด็น คือ

1. หน่วยงานที่ อบต. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
2. วิธีการหรือลักษณะที่ อบต. มีส่วนร่วม
3. ระดับ / ประเภทการจัดการศึกษาที่ อบต. มีส่วนร่วม
4. รูปแบบการจัดการศึกษาที่ อบต. มีส่วนร่วม
5. เรื่องที่ อบต. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2.2.1 บทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริงในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามการรับรู้ ของ อบต.

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริงในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จำแนกตามสภาพการมีส่วนร่วม หน่วยงานที่ อบต. มีส่วนร่วม วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม ระดับ / ประเภท รูปแบบการจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ
สภาพการมีส่วนร่วม						
1. มีส่วนร่วม	147	100.0	154	100.0	301	100.0
2. ไม่มีส่วนร่วม	0	0	0	0	0	0
หน่วยงานที่ อบต. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา						
1. โรงเรียน	112	76.2	112	72.7	224	74.4
2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ	64	43.5	63	40.9	127	42.2
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการ พัฒนาชุมชน	79	53.7	74	48.1	153	50.8
4. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ	60	40.8	51	33.1	111	36.9
5. อื่น ๆ	5	3.4	7	4.5	12	4.0
วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม						
1. เป็นกรรมการสถานศึกษา	103	70.1	93	60.4	196	65.1
2. ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา	106	72.1	95	61.7	201	66.8
3. ให้การสนับสนุนงบประมาณ	130	88.4	131	85.1	161	53.5
4. ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	117	79.6	111	72.1	228	75.7
5. สละกำลังกาย	90	61.2	88	57.1	178	59.1
6. เป็นวิทยากร	64	43.5	54	35.1	118	39.2
7. ร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด	128	87.1	130	84.4	258	85.7
8. อื่น ๆ	5	3.4	3	1.9	8	2.7
ระดับ/ ประเภทการศึกษา						
1. ก่อนประถมศึกษา	123	83.7	129	83.8	252	83.7
2. ประถมศึกษา	104	70.8	103	66.9	207	68.8
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	45	30.6	42	27.3	87	28.9

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =301)	
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	21	14.3	18	11.7	39	12.9
5. อาชีวศึกษา ระดับ ปวช.	3	2.0	2	1.3	5	1.7
6. อาชีวศึกษา ระดับ ปวส.	3	2.0	2	1.3	5	1.7
7. อื่นๆ	0	0	1	0.6	1	0.3
รูปแบบการจัดการศึกษา						
(ก) การศึกษาในระบบ						
1. โรงเรียน						
1.1 ก่อนประถมศึกษา	108	73.5	108	70.1	216	71.8
1.2 ประถมศึกษา	88	59.9	87	56.5	175	58.1
1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	36	24.5	33	21.4	63	22.9
1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	20	13.6	16	10.0	36	12.0
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	4	2.7	3	1.9	7	2.3
(ข) การศึกษานอกระบบ						
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	91	61.9	100	64.9	191	63.5
2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน						
อำเภอ						
- สายสามัญ	49	33.3	40	26.0	89	29.5
- วิชาชีพ/ กลุ่มสนใจ	55	37.4	55	37.5	110	36.5
3. ศูนย์การเรียนชุมชน						
- สายสามัญ	49	33.3	53	34.4	102	33.9
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	50	34.0	57	37.0	107	35.5
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ	21	14.3	30	19.5	51	16.9
5. จัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้						
- สุขภาพอนามัย	83	56.5	81	52.6	164	54.5
- สิ่งแวดล้อม	107	72.8	96	62.3	203	67.0
- การประกอบอาชีพ	100	68.0	94	61.0	194	64.4
- อื่น ๆ	2	0.9	3	1.9	5	1.7

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =301)	
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย						
1. ห้องสมุด	36	24.5	36	23.4	72	23.9
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	95	64.6	84	54.5	179	59.5
3. ศูนย์เยาวชน	58	39.4	69	44.8	127	42.2
4. ศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา	126	85.7	130	84.4	256	85.0
5. อื่นๆ	0	0	1	0.6	1	0.3
เรื่องที่ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษา						
1. การกำหนดนโยบาย	38	25.9	31	20.1	69	22.9
2. การจัดทำแผนงาน/ โครงการ	49	33.3	33	21.4	82	27.2
3. การจัดทำหลักสูตร	13	8.8	11	7.1	24	8.0
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	16	10.9	14	9.1	30	10.0
5. การจัดหางบประมาณ	91	61.9	89	57.8	180	59.8
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	41	27.9	33	21.4	74	24.6
7. การจัดหาบุคลากร	35	23.8	31	20.1	66	21.9
8. การพัฒนาบุคลากร	26	17.7	18	11.7	44	14.6
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร	26	17.7	24	15.6	50	16.6
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	29	19.7	21	13.6	50	16.6
11. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	47	32.0	37	24.0	84	27.9
12. การป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	105	71.4	91	59.1	196	65.1
13. การจัดหา ดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	63	42.9	48	31.2	111	36.9
14. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา	86	58.5	73	47.4	159	52.8
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการการศึกษา	89	60.5	71	46.1	160	53.2

ตารางที่ 4 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =301)	
16. การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา	26	17.7	14	9.1	40	13.3
17. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา	22	14.9	14	9.1	36	12.0

จากตารางที่ 4 ประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. ทุกคน ตอบว่า อบต. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

หน่วยงานที่ อบต. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีทั้งหน่วยงานที่จัดการศึกษาโดยตรงและหน่วยงานอื่น ได้แก่ โรงเรียน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ หน่วยงานที่มีผู้ระบุมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ โรงเรียน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ 74.4 และ 50.8 ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มตอบสอดคล้องกับในภาพรวม ยกเว้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชน ซึ่งประธานกรรมการบริหาร อบต. เท่านั้น ที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

วิธีการ / ลักษณะที่ อบต. มีส่วนร่วม วิธีการหรือลักษณะที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ การร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การให้ความเห็นหรือคำปรึกษา การเป็นกรรมการสถานศึกษา การสละกำลังกาย และการสนับสนุนงบประมาณ ร้อยละ 85.7 75.7 66.8 65.1 59.1 และ 53.5 ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มตอบสอดคล้องกับในภาพรวม

ระดับ / ประเภทการศึกษา มีผู้ตอบว่า อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษาทุกระดับและครอบคลุมทั้งสายสามัญและอาชีวศึกษา โดยในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะมีร้อยละของผู้ตอบลดลง ระดับการศึกษาที่มีผู้ระบุมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา ร้อยละ 83.7 และ 68.8 ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม พบว่าทั้ง 2 กลุ่มตอบสอดคล้องกับในภาพรวม

รูปแบบการจัดการศึกษา พบว่า อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาในระบบรายการที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา ร้อยละ 71.8 และ 58.1 ตามลำดับ ในส่วนของการศึกษานอกระบบ จัดในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรม
อบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ รายการที่มีผู้ตอบว่า อบต.มีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50 คือ จัดกิจกรรม
อบรมให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการประกอบอาชีพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และกิจกรรม อบรม ให้
ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย ร้อยละ 67.0 65.4 63.5 และ 54.5 ตามลำดับ สำหรับการศึกษ
ตามอัยาศัยที่ อบต. มีส่วนร่วมในการจัด ได้แก่ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์
เยาวชน ศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา รายการที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ อบต. มี
ส่วนร่วมจัดศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา และที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ร้อยละ 85 และ
59.5 ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 2 กลุ่มตอบสอดคล้องกับในภาพรวม

เรื่องที่ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษา ครอบคลุมงานบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4
ด้าน ได้แก่ งานวิชาการ งานบริหารบุคคล งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป รายการที่มี
ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ การป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน การจัดหางบประมาณ การ
ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษ และ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความ
สำคัญของการศึกษา ร้อยละ 65.1 59.8 53.2 และ 52.8 ตามลำดับ และมีข้อสังเกตว่า เรื่องที่มี
ผู้ตอบน้อย คือ การจัดทำหลักสูตร การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา และการติดตาม
ประเมินผลการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นงานด้านวิชาการ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 2 กลุ่มตอบสอดคล้อง
กับในภาพรวม ยกเว้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษและการประชาสัมพันธ์
ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา โดยกลุ่มประธานกรรมการบริหาร อบต. เท่านั้นที่ตอบมาก
กว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่า วิธีการ / ลักษณะ ที่ อบต. มีส่วนร่วมเน้นการเข้าร่วมกิจกรรมที่
สถานศึกษาจัดและสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ ซึ่งลักษณะการมีส่วนร่วมเน้นด้านวัสดุมากกว่า
การให้ความเห็นหรือคำปรึกษา ส่วนระดับการศึกษาที่ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษามากที่สุด คือ
ระดับก่อนประถมศึกษา รองลงมา คือ ระดับประถมศึกษา โดยมีร้อยละลดลงในระดับการศึกษา
ที่สูงขึ้น การที่ อบต. มีส่วนร่วมจัดในระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา เนื่องจากสถานศึกษา
ที่อยู่ในเขต อบต. ส่วนใหญ่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษาเท่านั้น ดังนั้น อบต.
จึงมีส่วนร่วมจัดการศึกษาระดับนี้มากกว่าระดับอื่น ส่วนเรื่องที่มีส่วนร่วม อบต. มีส่วนร่วมในเรื่อง
งานวิชาการน้อยกว่างานด้านอื่น

2.2.2 บทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริงในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามการรับรู้ ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนและผู้อำนวยการ ศบอ. ที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ บทบาทที่ อบต. ปฏิบัติจริง ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จำแนกตามสภาพการมีส่วนร่วม วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม และเรื่องที่ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษา

การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ผู้บริหาร ร.ร.		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =387)		(n ₂ =116)		(n ₃ =503)	
สภาพการมีส่วนร่วม						
1. มีส่วนร่วม	340	87.9	109	94.0	449	89.3
2. ไม่มีส่วนร่วม	47	12.1	7	6.0	54	10.7
วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม	(n ₁ =340)		(n ₂ =109)		(n ₃ =449)	
1. เป็นกรรมการสถานศึกษา	285	83.8	62	56.9	347	77.3
2. ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา	181	53.2	73	67.0	254	56.6
3. ให้การสนับสนุนงบประมาณ	240	70.6	92	84.4	332	73.9
4. ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	67	19.7	89	81.6	156	34.7
5. สละกำลังกาย	59	17.4	42	38.5	101	22.5
6. เป็นวิทยากร	41	12.1	33	30.2	74	16.5
7. ร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด	258	75.9	74	67.9	332	73.9
8. อื่นๆ	14	4.1	9	8.3	23	5.1
เรื่องที่ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษา	(n ₁ =340)		(n ₂ =109)		(n ₃ =449)	
1. การกำหนดนโยบาย	74	21.8	8	7.3	82	18.3
2. การจัดทำแผนงาน/ โครงการ	104	30.6	47	43.1	151	33.6
3. การจัดทำหลักสูตร	27	7.9	8	7.3	35	7.8
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	50	14.7	55	50.5	105	23.4
5. การจัดหางบประมาณ	203	59.7	71	65.1	274	61.0
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	39	11.5	7	6.4	46	10.2
7. การจัดหาบุคลากร	56	16.5	33	30.3	89	19.8
8. การพัฒนาบุคลากร	94	27.6	25	22.9	119	26.5
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร	21	6.2	48	44.0	69	15.4
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	53	15.6	40	36.7	93	20.7
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน	114	33.5	17	15.6	137	30.5

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ผู้บริหาร ร.ร.		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	($n_1=387$)		($n_2=116$)		($n=503$)	
12. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	90	26.5	32	29.4	122	27.2
13. การป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	152	44.7	52	47.7	204	45.4
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อม	119	35.0	69	63.3	188	41.9
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา	143	42.1	93	85.3	236	52.6
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษ	132	38.8	62	56.9	194	43.2
17. การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา	32	9.4	21	19.3	53	11.8
18. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา	29	8.5	12	11.0	41	9.1

จากตารางที่ 5 ผู้บริหารโรงเรียนและผู้อำนวยการ ศบอ. ร้อยละ 89.3 ตอบว่า อบต. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยมีรายละเอียด ดังนี้

วิธีการ / ลักษณะที่ อบต. มีส่วนร่วม ได้แก่ ร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา สนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สละกำลังกาย เป็นวิทยากร และร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด พบว่ารายการที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ ร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา ร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด ให้การสนับสนุนงบประมาณ และให้ความเห็นหรือคำปรึกษา ร้อยละ 77.3 73.9 73.9 และ 56.6 ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม พบว่าทั้ง 2 กลุ่มตอบสอดคล้องกับในภาพรวม

เรื่องที่ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษา พบว่า เรื่องที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ การจัดหางบประมาณ และการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา ร้อยละ 61 และ 52.6 ตามลำดับ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มตอบสอดคล้องกับในภาพรวม ยกเว้นการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา ซึ่งกลุ่มผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่า วิธีการ / ลักษณะ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาตอบว่า อบต. มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา เนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการได้มีการประกาศใช้ระเบียบ

ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา ซึ่งกำหนดให้มีผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมเป็นกรรมการด้วย จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ อบต. เข้ามามีส่วนร่วม ส่วนเรื่องที่ อบต. มีส่วนร่วมน้อยคือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับที่กลุ่ม อบต. ให้ข้อมูล

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่ม อบต. และผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 2 กลุ่มเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษามาก และมีส่วนร่วมน้อยในเรื่องการจัดทำหลักสูตร ซึ่งเป็นงานวิชาการ ส่วนในเรื่องวิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม อบต. ตอบว่ามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่สถานศึกษาจัดมากที่สุด ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาตอบว่ามีส่วนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษามากที่สุด

ตอนที่ 3 ความคาดหวังของ อบต. และผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับบทบาทของ อบต. ในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

3.1 ความคาดหวังของ อบต. และผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับบทบาทของ อบต. ในการจัดการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทในการจัดการศึกษาของ อบต. จะนำเสนอใน 3 ประเด็น ได้แก่ ระดับ / ประเภทการศึกษาที่ อบต. ควรจัด รูปแบบการจัดการศึกษาที่ อบต. ควรจัด และเรื่องที่ อบต. ควรดำเนินการในการจัดการศึกษา รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 6-7

3.1.1 ความคาดหวังของ อบต. เกี่ยวกับบทบาทของ อบต. ในการจัดการศึกษา

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. ที่คาดหวังให้ อบต. มีบทบาทในการจัดการศึกษา จำแนกตาม ระดับ / ประเภท รูปแบบการจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. ควรดำเนินการในการจัดการศึกษา

ความคาดหวังในการจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n=301)	
ระดับ / ประเภทการศึกษา						
1. ก่อนประถมศึกษา	136	92.5	134	87.0	270	89.7
2. ประถมศึกษา	118	80.3	112	72.7	230	76.4
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	80	54.4	75	48.7	155	51.5
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	66	44.9	57	37.6	123	40.9
5. อาชีวศึกษาระดับ ปวช.	47	31.9	44	28.6	91	30.2

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ความคาดหวังในการจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n=301)	
6. อาชีวศึกษาระดับ ปวส.	45	30.6	43	27.9	88	29.2
7. อื่นๆ	2	1.4	1	0.6	3	1
รูปแบบการจัดการศึกษา						
(ก) การศึกษาในระบบ						
1. โรงเรียน						
1.1 ก่อนประถมศึกษา	131	89.1	134	87.0	265	88.0
1.2 ประถมศึกษา	113	76.9	106	68.8	219	72.7
1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	78	53.1	68	44.2	146	48.5
1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	63	42.9	58	37.7	121	40.1
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	43	29.3	42	27.3	85	28.2
3. อื่นๆ	3	2	3	1.9	6	2.0
(ข) การศึกษานอกระบบ						
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน						
อำเภอ						
- สายสามัญ	115	78.2	106	68.8	221	73.4
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	127	86.4	128	83.1	255	84.7
3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						
- สายสามัญ	115	78.2	116	75.3	231	76.7
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	127	86.4	128	83.1	255	84.7
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ						
5. จัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้						
- สุขภาพอนามัย	131	89.1	142	92.2	273	90.7
- สิ่งแวดล้อม	138	93.9	146	94.8	284	94.3
- การประกอบอาชีพ	136	95.5	144	93.5	280	93.0
- อื่น ๆ	3	2.0	8	5.2	11	3.6
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย						
1. ห้องสมุด						
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน						

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ความคาดหวังในการจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=147)		(n=154)		(n=301)	
3. ศูนย์เยาวชน	135	91.8	145	94.2	280	93.0
4. ศูนย์กีฬา/นันทนาการ/ลานกีฬา	141	95.9	148	96.1	289	96.0
5. อื่นๆ	2	1.4	2	1.3	4	1.3
เรื่องที่ อบต. ควรดำเนินการในจัดการศึกษา						
1. การกำหนดนโยบาย	130	88.4	125	81.2	255	84.7
2. การจัดทำแผนงาน / โครงการ	129	87.8	123	79.9	252	83.7
3. การจัดทำหลักสูตร	111	75.5	97	63.0	208	69.1
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	119	80.9	107	69.5	226	75.0
5. การจัดหางบประมาณ	137	93.2	135	87.7	272	90.4
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	130	88.4	130	84.4	260	86.4
7. การจัดหาบุคลากร	123	83.7	116	75.3	239	79.4
8. การพัฒนาบุคลากร	124	84.4	120	77.9	244	81.1
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร	124	84.4	119	77.3	243	80.7
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	117	79.6	114	74.0	231	76.7
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน	131	89.1	127	82.5	258	85.7
12. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	132	89.8	140	90.9	272	90.4
13. การป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	139	94.6	144	93.5	283	94.0
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	130	88.4	130	84.4	260	86.4
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา	140	95.2	146	94.8	286	95.0
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษ	138	93.9	145	94.2	283	94.0
17. ส่งการให้บุคลากรปฏิบัติงาน	118	80.3	106	68.8	224	74.4
18. ประสานงานจัดการศึกษา	127	86.4	130	84.4	257	85.4

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ความคาดหวังในการจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =301)	
19. การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา	122	83.0	123	79.9	245	81.4
20. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา	120	81.6	122	79.2	242	80.4
21. อื่นๆ	2	1.4	3	1.9	5	1.7

จากตารางที่ 6 ประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. คาดหวังให้ อบต. มีบทบาทในการจัดการศึกษาในภาพรวม ดังนี้

ระดับ / ประเภทการศึกษา ประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. คาดหวังให้ อบต. จัดการศึกษาทุกระดับและครอบคลุมทั้งสายสามัญและอาชีวศึกษา ระดับที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 89.7 76.4 และ 51.5 ตามลำดับ โดยในระดับการศึกษาที่สูงขึ้นมีร้อยละของผู้ตอบลดลงตามลำดับ

รูปแบบการจัดการศึกษา ที่ อบต. ควรจัดครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รูปแบบ การศึกษาในระบบ ที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ รูปแบบ โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา ร้อยละ 88 และ 72.7 ตามลำดับ ในส่วนของการจัดการศึกษานอกระบบ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรม อบรม ให้ความรู้ในด้านต่างๆ และการศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา มีผู้คาดหวังว่า อบต. ควรจัดการศึกษาในทั้ง 2 รูปแบบมากกว่าร้อยละ 50 ทุกรายการ

เรื่องที่ อบต. ควรดำเนินการในการจัดการศึกษา ครอบคลุมงานบริหารทั้ง 4 ด้าน และมี ผู้คาดหวังว่า อบต. ควรดำเนินการมากกว่าร้อยละ 50 ทุกรายการ

เมื่อจำแนกตามรายกลุ่ม พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มตอบในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับในภาพรวม ยกเว้นระดับมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งประธานกรรมการบริหาร อบต. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่า อบต. คาดหวังจะจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สูงกว่าการศึกษาในระบบ และมีความคาดหวังสูงกว่าที่ปฏิบัติจริง กล่าวคือ อบต. ส่วนใหญ่คาดหวังที่จะจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งสูงกว่าที่ อบต. จัดจริงในระดับก่อนประถมศึกษา

เท่านั้น สำหรับเรื่องที่คาดหวังให้ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษานั้น อบต. คาดหวัง
ดำเนินการในทุกเรื่องสูงกว่าที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันเช่นเดียวกัน และเป็นที่น่าสังเกตว่าเรื่องที่ อบต.
คาดหวังที่จะมีส่วนร่วมน้อยกว่าเรื่องอื่น คือ เรื่องการจัดทำหลักสูตร เช่นเดียวกับที่ อบต. ปฏิบัติจริง

3.1.2 ความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับบทบาทของ อบต. ในการจัดการศึกษา

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. ที่คาดหวังให้ อบต. มี
บทบาทในการจัดการศึกษา จำแนกตาม ระดับ / ประเภท รูปแบบการจัดการศึกษา
และ เรื่องที่ อบต. ควรดำเนินการในการจัดการศึกษา

ความคาดหวังในการจัดการศึกษา	ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =503)	ร้อยละ
ระดับ / ประเภทการศึกษา						
1. ก่อนประถมศึกษา	328	84.8	100	86.2	428	85.1
2. ประถมศึกษา	202	52.2	88	75.9	290	57.6
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	130	33.6	66	56.9	196	39.0
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	85	22.0	61	52.6	146	29.0
5. อาชีวศึกษาระดับ ปวช.	57	14.7	38	32.8	95	18.9
6. อาชีวศึกษาระดับ ปวส.	51	13.2	36	31.0	87	17.3
7. อื่นๆ	1	0.3	4	3.4	5	1.0
รูปแบบการจัดการศึกษา						
(ก) การศึกษาในระบบ						
1. โรงเรียน						
1.1 ก่อนประถมศึกษา	326	84.2	107	92.2	433	86.1
1.2 ประถมศึกษา	192	49.6	85	73.3	277	55.1
1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	127	32.8	65	56.0	192	38.2
1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	85	22.0	61	52.6	146	29.0
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	49	12.7	37	31.9	86	17.1
3. อื่น ๆ	2	0.5	4	3.4	6	1.2
(ข) การศึกษานอกระบบ						
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	351	90.7	108	93.1	459	91.2
2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ						
- สายสามัญ	243	62.8	87	75.0	330	65.6
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	300	77.5	99	85.3	399	79.3
3. ศูนย์การเรียนชุมชน						

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคาดหวังในการจัดการศึกษา	ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =387)		(n ₂ =116)		(n=503)	
- สายสามัญ	252	65.1	102	87.9	354	70.4
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	313	80.9	108	93.1	421	83.7
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ	236	61.0	61	52.6	297	59.1
5. จัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้						
- สุขภาพอนามัย	362	93.5	109	94.0	471	93.6
- สิ่งแวดล้อม	370	95.6	110	94.8	480	95.4
- การประกอบอาชีพ	371	95.9	113	97.4	484	96.2
- อื่น ๆ	25	6.5	10	8.6	35	6.9
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย						
1. ห้องสมุด	368	95.1	99	85.3	467	92.8
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	377	97.4	114	98.3	491	97.6
3. ศูนย์เยาวชน	377	97.4	113	97.4	490	97.4
4. ศูนย์กีฬา/นันทนาการ/ลานกีฬา	382	98.7	114	98.3	496	98.6
5. อื่น ๆ	7	1.8	0	0	7	1.4
เรื่องที่ อบต. ควรดำเนินการในการจัดการศึกษา						
1. การกำหนดนโยบาย	291	75.2	92	79.3	383	76.1
2. การจัดทำแผนงาน / โครงการ	300	77.5	104	89.7	404	80.3
3. การจัดทำหลักสูตร	261	67.4	87	75.0	348	69.2
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	230	59.4	87	75.0	317	63.0
5. การจัดหางบประมาณ	366	94.6	114	98.3	480	95.4
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	293	75.7	102	87.9	395	78.5
7. การจัดหาบุคลากร	270	69.8	89	76.7	359	71.4
8. การพัฒนาบุคลากร	285	73.6	100	86.2	385	76.5
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร	224	57.9	96	82.8	320	63.6
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	331	85.5	108	93.1	439	87.3
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน	360	93.0	112	96.6	472	93.8

ตารางที่ 7 (ต่อ)

ความคาดหวังในการจัดการศึกษา	ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	($n_1=387$)		($n_2=116$)		($n=503$)	
12. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	356	92.0	112	96.6	468	93.1
13. การป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน	374	96.6	115	99.1	489	97.2
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	369	95.3	114	98.3	483	96.0
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา	380	98.2	116	100.0	496	98.6
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษ	376	97.2	116	100.0	492	97.8
17. สิ่งการให้บุคลากรปฏิบัติงาน	210	54.3	82	70.7	292	58.0
18. ประสานงานจัดการศึกษา	357	92.2	114	98.3	471	93.6
19. การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา	304	78.6	101	87.1	405	80.5
20. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา	301	77.8	100	86.2	401	79.7
21. อื่น ๆ	1	0.3	0	0	1	0.2

จากตารางที่ 7 ผู้บริหารโรงเรียนและผู้อำนวยการ ศบอ. คาดหวังว่า อบต. ควรมีบทบาทในการจัดการศึกษา ดังนี้

ระดับ / ประเภทการศึกษา อบต. ควรจัดการศึกษาทุกระดับ ทั้งสายสามัญและอาชีวศึกษา ระดับที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ ระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา ร้อยละ 85.1 และ 57.6 ตามลำดับ ระดับการศึกษาที่สูงขึ้นมีร้อยละของผู้ตอบลดลงตามลำดับ

รูปแบบการจัดการศึกษา อบต. ควรจัดครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาในระบบ ที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ การจัดในรูปแบบของโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา และโรงเรียนที่เปิดสอนระดับประถมศึกษา ร้อยละ 86.1 และ 55.1 ตามลำดับ ในส่วนของการศึกษานอกระบบ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรม อบรม ให้ความรู้ในด้านต่าง ๆ และ การศึกษาตามอัธยาศัย ได้แก่ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์เยาวชน และศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา ผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คาดหวังให้ อบต. ดำเนินการทุกรายการ

เรื่องที่ อบต. ควรดำเนินการในการจัดการศึกษา ครอบคลุมงานบริหารทั้ง 4 งาน ทุกเรื่อง ผู้ตอบมากกว่า ร้อยละ 50 คาดหวังว่า อบต. ควรดำเนินการ

เมื่อจำแนกตามรายกลุ่ม พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มตอบในประเด็นต่างๆ สอดคล้องกับใน ภาพรวม

จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษา คาดหวังให้ อบต. จัดการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัยสูงกว่าการศึกษาในระบบ และคาดหวังสูงกว่าที่ปฏิบัติจริง กล่าวคือ ผู้บริหาร ส่วนใหญ่คาดหวังให้ อบต. จัดการศึกษาถึงระดับประถมศึกษา ซึ่งสูงกว่าที่ อบต. ปฏิบัติจริง สำหรับเรื่องที่คุณคาดหวังให้ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษานั้น ผู้บริหารคาดหวังให้ อบต. ดำเนินการในทุกเรื่องสูงกว่าที่ปฏิบัติจริงในปัจจุบันเช่นเดียวกัน และเป็นที่น่าสนใจว่าเรื่องที่ผู้บริหาร สถานศึกษาคาดหวังให้ อบต. ดำเนินการน้อยกว่าเรื่องอื่น คือ การจัดการให้บุคลากรปฏิบัติงาน

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม อบต. กับผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม คาดหวังให้ อบต. จัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยมากกว่าการศึกษาในระบบ และ อบต. ส่วนใหญ่คาดหวังจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนใหญ่คาดหวังเพียงระดับประถมศึกษา

3.2 ความคาดหวังของ อบต. และผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับบทบาทของ อบต. ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

ผลการวิเคราะห์บทบาทของ อบต. ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จะนำเสนอใน 4 ประเด็น ได้แก่ วิธีการ / ลักษณะที่ อบต. ควรมีส่วนร่วม ระดับ / ประเภทการศึกษาที่ อบต. ควรมีส่วนร่วม รูปแบบการจัดการศึกษาที่ อบต. ควรมีส่วนร่วม และ เรื่องที่ อบต. ควรมีส่วนร่วม รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 8 - 9

3.2.1 บทบาทของ อบต. ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามความคาดหวังของ อบต.

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. และ ปลัด อบต. ที่คาดหวังให้ อบต. มีบทบาทในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จำแนกตาม วิธีการ / ลักษณะ การมีส่วนร่วม ระดับ / ประเภท รูปแบบการจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. ควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ
วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม						
1. เป็นกรรมการสถานศึกษา	142	96.6	146	94.8	288	95.7
2. ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา	143	97.3	149	96.8	292	97.0
3. ให้การสนับสนุนงบประมาณ	143	97.3	144	93.5	287	95.3
4. ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	142	96.6	147	95.5	289	96.0
5. สละกำลังกาย	138	93.9	138	89.6	276	91.7
6. เป็นวิทยากร	131	89.1	139	90.3	270	89.7
7. ร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด	142	96.6	146	94.8	288	95.7
8. อื่นๆ	2	1.4	3	1.9	5	1.7
ระดับ / ประเภทการศึกษา						
1. ก่อนประถมศึกษา	143	97.3	146	94.8	289	96.0
2. ประถมศึกษา	137	93.2	141	91.6	278	92.4
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	116	78.9	108	70.1	224	74.4
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	90	61.2	92	59.7	182	60.5
5. อาชีวศึกษาระดับ ปวช.	61	41.5	65	42.2	126	41.9
6. อาชีวศึกษาระดับ ปวส.	59	40.1	65	42.2	124	41.2
7. อื่นๆ	0	0	1	0.6	1	0.3
รูปแบบการจัดการศึกษา						
(ก) การศึกษาในระบบ						
1. โรงเรียน						
1.1 ก่อนประถมศึกษา	134	91.2	144	93.5	278	92.4
1.2 ประถมศึกษา	132	89.8	139	90.3	271	90.0

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ประชาชน อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n=147)	ร้อยละ	จำนวน (n=154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ
1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	114	77.6	107	69.5	221	73.4
1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	91	61.9	93	60.4	184	61.1
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	63	42.9	68	44.2	131	43.5
3. อื่นๆ	1	0.7	0	0	1	0.3
(ข) การศึกษานอกระบบ						
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	134	91.2	143	92.9	277	92.0
2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ						
- สายสามัญ	128	87.1	122	79.2	250	83.1
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	131	89.1	131	85.1	262	87.0
3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						
- สายสามัญ	130	88.4	128	83.1	258	85.7
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	131	89.1	134	87.0	265	88.0
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ	77	52.4	98	63.6	175	58.1
5. จัดกิจกรรม อบรบ ให้ความรู้						
- สุขภาพอนามัย	138	93.9	143	92.9	281	93.4
- สิ่งแวดล้อม	143	97.3	149	96.8	292	97.0
- การประกอบอาชีพ	142	96.6	148	96.1	290	96.3
- อื่นๆ	4	2.7	4	2.6	8	2.7
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย						
1. ห้องสมุด	136	92.5	141	91.6	277	92.0
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	144	98.0	151	98.1	295	98.0
3. ศูนย์เยาวชน	140	95.2	150	97.4	290	96.4
4. ศูนย์กีฬา/นันทนาการ/ลานกีฬา	143	97.3	152	98.7	295	98.0
5. อื่นๆ	0	0	2	1.3	2	0.7

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =301)	
เรื่องที่ อบต. ควรมีส่วนร่วมจัดการศึกษา						
1. การกำหนดนโยบาย	137	93.2	138	89.6	275	91.4
2. การจัดทำแผนงาน / โครงการ	133	90.5	134	87.0	267	88.7
3. การจัดทำหลักสูตร	117	79.6	111	72.1	228	75.7
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	123	83.7	112	72.7	235	78.1
5. การจัดหางบประมาณ	141	95.9	143	92.9	284	94.4
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	129	87.8	131	85.1	260	86.4
7. การจัดหาบุคลากร	122	83.0	121	78.6	243	80.7
8. การพัฒนาบุคลากร	126	85.7	122	79.2	248	82.4
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของ บุคลากร	123	83.7	125	81.2	248	82.4
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	122	83.0	121	78.6	243	80.7
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพ อนามัยของนักเรียน	134	91.2	139	90.3	273	90.7
12. พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	140	95.2	141	91.6	281	93.4
13. การป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	142	96.5	146	94.8	288	95.7
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	133	90.5	133	86.4	266	88.4
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็น ความสำคัญของการศึกษา	142	96.6	146	94.8	288	95.7
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่ง เด็กเข้ารับการศึกษ	141	95.9	140	90.9	281	93.4
17. การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา	130	88.4	128	83.1	258	85.7
18. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา	132	89.8	129	83.8	261	86.7

จากตารางที่ 8 ประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. คาดหวังให้ อบต. มีบทบาทในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในภาพรวม ดังนี้

วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม ได้แก่ การร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา สนับสนุนงบประมาณ สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ กำลังกาย เป็นวิทยากร และร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด มีผู้คาดหวังให้ อบต. มีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50 ทุกรายการ

ระดับ / ประเภทการศึกษา อบต. ควรมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทุกระดับทั้ง ประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษา ระดับ การศึกษาที่มีผู้คาดหวังให้ อบต. มีส่วนร่วมมากกว่า ร้อยละ 50 ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษา ตอนปลาย ร้อยละ 96.0 92.4 74.4 และ 60.5 ตามลำดับ โดยร้อยละลดลงในระดับการศึกษาที่ สูงขึ้น

รูปแบบการจัดการศึกษา อบต. ควรมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษา นอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาในระบบที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ การร่วมจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 92.4 90 73.4 และ 61.1 ตามลำดับ ในส่วนของการจัด การศึกษานอกกระบบ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์ การเรียนชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรม อบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ และการศึกษาตาม อัธยาศัย ได้แก่ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา/ นันทนาการ/ ลานกีฬา มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คาดหวังให้ อบต. มีส่วนร่วมทุกรายการ

เรื่องที่ อบต. ควรมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ซึ่งครอบคลุมงานบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ทุกรายการมีผู้ตอบว่า อบต. ควรมีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50

เมื่อจำแนกรายกลุ่ม พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มตอบในประเด็นต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น สอดคล้องกับในภาพรวม

จะเห็นได้ว่า อบต. คาดหวังสูงที่จะมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทั้งการศึกษาใน ระบบ การศึกษานอกกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และมีความคาดหวังสูงกว่าที่มีส่วนร่วม จริงในปัจจุบัน สำหรับเรื่องที่ควรจะมีส่วนร่วมจัดการศึกษานั้น อบต. ก็คาดหวังที่จะมีส่วนร่วมสูง กว่าที่ปฏิบัติจริงในทุกเรื่องเช่นเดียวกัน

3.2.2 ความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับบทบาทของ อบต. ในการ มีส่วนร่วมจัดการศึกษา

ตารางที่ 9. จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. ที่คาดหวังให้ อบต. มีบทบาทในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จำแนกตาม วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม ระดับ / ประเภทรูปแบบการจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. ควรมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	ผู้บริหาร ร.ร.		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =357)		(n ₂ =116)		(n=503)	
วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม						
1. เป็นกรรมการสถานศึกษา	379	97.9	115	99.1	494	98.2
2. ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา	366	94.6	115	99.1	481	95.6
3. ให้การสนับสนุนงบประมาณ	378	97.7	113	97.4	491	97.6
4. ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	380	98.2	116	100.0	496	98.6
5. สละกำลังกาย	342	88.4	106	91.4	448	89.1
6. เป็นวิทยากร	345	89.1	106	91.4	451	89.7
7. ร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด	383	99.0	116	100.0	499	99.2
8. อื่นๆ	3	0.8	4	3.5	7	1.4
ระดับ / ประเภทการศึกษา						
1. ก่อนประถมศึกษา	365	94.3	106	91.4	471	93.6
2. ประถมศึกษา	327	84.5	106	91.4	433	86.1
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	273	70.5	98	84.5	371	73.8
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	196	50.6	94	81.3	290	57.7
5. อาชีวศึกษาระดับ ปวช.	137	35.4	65	56.0	202	40.2
6. อาชีวศึกษาระดับ ปวส.	132	34.1	62	53.4	194	38.6
7. อื่นๆ	1	0.3	8	6.9	9	1.8
รูปแบบการจัดการศึกษา						
(ก) การศึกษาในระบบ						
1. โรงเรียน						
1.1 ก่อนประถมศึกษา	358	92.5	108	93.1	466	92.6
1.2 ประถมศึกษา	322	83.2	105	90.5	427	84.9
1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	264	68.2	97	83.6	361	71.8
1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	189	48.8	93	80.2	282	56.1
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา						
	132	34.1	69	59.5	201	40.0

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมจัดการ ศึกษา	ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n=387)		(n ₂ =116)		(n=503)	
3. อื่นๆ	0	0	6	5.2	6	1.2
(ข) การศึกษานอกระบบ						
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	342	88.4	106	91.4	448	89.1
2. ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอ						
- สายสามัญ	302	78.0	109	94.0	411	81.7
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	330	85.3	110	94.8	440	87.5
3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน						
- สายสามัญ	301	77.8	108	93.1	409	81.3
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	336	86.8	112	96.6	448	89.1
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ	198	51.2	61	52.6	259	51.5
5. จัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้						
- สุขภาพอนามัย	366	94.6	113	97.4	479	95.2
- สิ่งแวดล้อม	361	93.3	116	100.0	477	94.8
- การประกอบอาชีพ	359	92.8	113	97.4	472	93.8
- อื่นๆ	19	4.9	4	3.4	23	4.6
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย						
1. ห้องสมุด	363	93.8	110	94.8	473	94.0
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	373	96.4	113	97.4	486	96.6
3. ศูนย์เยาวชน	373	96.4	111	95.7	484	96.2
4. ศูนย์กีฬา/นันทนาการ/ลานกีฬา	375	96.9	115	99.1	490	97.4
5. อื่นๆ	6	1.6	5	4.3	11	2.2
เรื่องที่ อบต. ควรมีส่วนร่วมจัดการ ศึกษา						
1. การกำหนดนโยบาย	338	87.3	101	87.1	439	87.3
2. การจัดทำแผนงาน / โครงการ	338	87.3	111	95.7	449	89.3
3. การจัดทำหลักสูตร	312	80.6	100	86.2	412	81.9

ตารางที่ 9 (ต่อ)

ความคาดหวังในการมีส่วนร่วมจัดการ ศึกษา	ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน ($n_1=387$)	ร้อยละ	จำนวน ($n_2=116$)	ร้อยละ	จำนวน ($n=503$)	ร้อยละ
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	275	71.1	100	86.2	375	74.6
5. การจัดทำงบประมาณ	375	96.9	114	98.3	489	97.2
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	291	75.2	94	81.0	385	76.5
7. การจัดหาบุคลากร	293	75.7	94	81.0	387	76.9
8. การพัฒนาบุคลากร	302	78.0	97	83.6	399	79.3
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของ บุคลากร	237	61.2	97	83.6	334	66.4
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	340	87.9	109	94.0	449	89.3
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพ อนามัยของนักเรียน	374	96.6	115	99.1	489	97.2
12. พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน	364	94.1	111	95.7	475	94.4
13. การป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน	381	98.4	116	100.0	497	98.8
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	374	96.6	113	97.4	487	96.8
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็น ความสำคัญของการศึกษา	382	98.7	116	100.0	498	99.0
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่ง เด็กเข้ารับการศึกษ	381	98.4	116	100.0	497	98.8
17. การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา	334	86.3	100	86.2	434	86.3
18. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา	328	84.8	101	87.1	429	85.3

จากตารางที่ 9 ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. คาดหวังว่า อบต. ควร มีบทบาทในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในภาพรวม ดังนี้

วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม ได้แก่ การเป็นกรรมการสถานศึกษา การให้ความเห็นหรือคำปรึกษา การสนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ กำลังกาย การเป็นวิทยากร และการร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด ทุกรายการมีผู้ตอบว่าควรมีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50

ระดับ / ประเภทการศึกษา ที่ อบต. ควรมีส่วนร่วมครอบคลุมทุกระดับและประเภท ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย

อาชีวศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. รายการที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 93.6 86.1 73.8 และ 57.7 ตามลำดับ โดยมีร้อยละลดลงในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น

รูปแบบการจัดการศึกษา ครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาในระบบที่มีผู้ตอบว่าควรมีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50 คือ ร่วมจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 92.6 84.9 71.8 และ 56.1 ตามลำดับ ในส่วนของการจัดการศึกษานอกระบบควรมีส่วนร่วมในการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านต่างๆ โดยทุกรายการมีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 สำหรับการศึกษิตตามอัธยาศัย ได้แก่ การจัดห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา ทุกรายการมีผู้ตอบว่าควรมีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50

เรื่องที่ อบต. ควรมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ครอบคลุมงานบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน และทุกเรื่องมีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ที่คาดหวังว่า อบต. ควรมีส่วนร่วม

เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 2 กลุ่มตอบในประเด็นต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกันในภาพรวม ยกเว้นการศึกษาในระบบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้น ที่ตอบว่า อบต. ควรมีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาคาดหวังสูงให้ อบต. มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และคาดหวังสูงกว่าที่มีส่วนร่วมจริงในปัจจุบัน สำหรับเรื่องที่ควรมีส่วนร่วมจัดการศึกษานั้น ผู้บริหารสถานศึกษาคาดหวังให้ อบต. มีส่วนร่วมสูงกว่าที่ปฏิบัติจริงเช่นเดียวกัน

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่ม อบต. และผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ทั้งสองกลุ่มคาดหวังสูงที่จะให้ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษาทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และคาดหวังสูงให้มีส่วนร่วมจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สำหรับเรื่องที่ อบต. ควรมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ทั้งกลุ่ม อบต. และผู้บริหารสถานศึกษาคาดหวังสูงให้ อบต. เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาในทุกเรื่อง

ตอนที่ 4 ความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

4.1 ความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของ อบต. และผู้ที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษา จากการสอบถาม อบต. คือ ประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. จะนำเสนอใน 3 ประเด็น ได้แก่ ระดับ / ประเภทการศึกษาที่ อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษาที่ อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา และ เรื่องที่ อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 10 - 11

4.1.1 ความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษา ตามความคิดเห็นของ อบต.

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. ที่เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา จำแนกตาม ระดับ/ประเภทการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษา

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พร้อมในปี 2544.						พร้อมในปี 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ
ระดับ/ ประเภทการศึกษา												
1. ก่อนประถมศึกษา	90	61.2	91	59.1	181	60.1	136	92.5	132	85.7	268	89.0
2. ประถมศึกษา	53	36.1	50	32.5	103	34.2	115	78.2	112	72.7	227	75.4
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	33	22.5	25	16.2	58	19.3	70	47.6	76	49.4	146	48.5
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	18	12.2	17	11.0	35	11.6	58	39.5	59	38.3	117	38.9
5. อาชีวศึกษา ระดับ ปวช.	12	8.2	10	6.5	22	7.3	42	28.6	46	29.9	88	29.2
6. อาชีวศึกษา ระดับ ปวส.	12	8.2	10	6.5	22	7.3	41	27.9	44	28.6	85	28.2
7. อื่น ๆ	1	0.7	0	0	1	0.3	1	0.7	1	0.6	2	0.7

รูปแบบการจัดการศึกษา

(ก) การศึกษาในระบบ

1. โรงเรียน

1.1 ก่อนประถมศึกษา	82	55.8	84	54.5	166	55.1	134	91.2	129	83.8	263	87.4
1.2 ประถมศึกษา	49	33.3	40	26.0	89	29.6	114	77.6	102	66.2	216	71.8

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549						
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ	
1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	25	17.0	84	54.5	109	36.2	72	49.0	70	45.5	142	47.2	
1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	18	12.2	40	26.0	58	19.3	56	38.1	60	39.0	116	38.5	
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	12	8.2	20	13.0	32	10.6	39	26.5	47	30.5	86	28.6	
3. อื่นๆ	3	2.0	16	10.4	19	6.3	2	1.4	3	1.9	5	1.7	
(ข) การศึกษานอกระบบ													
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	91	61.9	93	60.4	184	61.1	131	89.1	137	89.0	268	89.0	
2. ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ													
- สายสามัญ	46	31.3	46	29.9	92	30.6	107	72.8	106	68.8	213	70.8	
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	62	42.2	67	43.5	129	42.9	121	82.3	120	77.9	241	80.1	
3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน													
- สายสามัญ	49	33.3	54	35.1	103	34.2	106	72.1	113	73.4	219	72.8	
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	64	43.5	73	47.4	137	45.5	121	82.3	128	83.1	249	82.7	
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ	34	23.1	43	27.9	77	25.6	78	53.1	80	51.9	158	52.5	

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ
5.จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้												
- สุขภาพอนามัย	81	55.1	86	55.8	167	55.5	128	87.1	138	89.6	266	88.4
- สิ่งแวดล้อม	99	67.4	101	65.6	200	66.4	135	91.8	143	92.9	278	92.4
- การประกอบอาชีพ	92	62.6	98	63.6	190	63.1	132	89.8	140	90.9	272	90.4
- อื่น ๆ	1	0.7	5	3.2	6	2.0	3	2.0	8	5.2	11	3.7
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย												
1. ห้องสมุด	65	44.2	75	48.7	140	46.5	128	87.1	133	86.4	261	86.7
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	97	66.0	106	68.8	203	67.4	139	94.6	145	94.2	284	94.4
3. ศูนย์เยาวชน	78	53.1	89	57.8	167	55.5	131	89.1	137	89.0	268	89.0
4. ศูนย์กีฬา/นันทนาการ/ลานกีฬา	110	74.8	112	72.7	222	73.8	138	93.9	142	92.2	280	93.0
5. อื่น ๆ	1	0.7	2	1.3	3	1.0	2	1.4	2	1.3	4	1.3
เรื่องที่ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษา												
1. การกำหนดนโยบาย	60	40.8	56	36.4	116	38.5	123	83.7	125	81.2	248	82.4
2. การจัดทำแผนงาน/โครงการ	63	42.9	59	38.3	122	40.5	122	83.0	122	79.2	244	81.1

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ
3. การจัดทำหลักสูตร	34	23.1	38	24.7	72	23.9	102	69.4	101	65.6	203	67.4
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	40	27.2	45	29.2	85	28.2	112	76.2	110	71.4	222	73.8
5. การจัดทำงบประมาณ	72	49.0	69	44.8	141	46.8	126	85.7	128	83.1	254	84.4
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	65	44.2	63	40.9	128	42.5	123	83.7	128	83.1	251	83.4
7. การจัดหาบุคลากร	52	35.4	52	33.8	104	34.6	115	78.2	118	76.6	233	77.4
8. การพัฒนาบุคลากร	44	29.9	49	31.8	93	30.9	115	78.2	120	77.9	235	78.1
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร	51	34.7	57	37.0	108	35.9	116	78.9	121	78.6	237	78.7
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	45	30.6	49	31.8	94	31.2	109	74.2	115	74.7	224	74.4
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน	64	43.5	64	41.6	128	42.5	125	85.0	126	81.8	251	83.4
12. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	71	48.3	75	48.7	146	48.5	125	85.0	134	87.0	259	86.0
13. การป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	100	68.0	90	58.4	190	63.1	135	91.8	142	92.2	277	92.0
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	66	44.9	71	46.1	137	45.5	121	82.3	129	83.8	250	83.1

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พฤษภาคม 2544						พฤษภาคม 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็น ความสำคัญของการศึกษา	99	67.4	95	61.7	194	64.5	137	93.2	143	92.9	280	93.0
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่ง เด็กเข้ารับการการศึกษา	97	66.0	98	63.6	195	64.8	134	91.2	139	90.3	273	90.7
17. ส่งการให้บุคลากรปฏิบัติงาน	62	42.2	58	37.7	120	39.9	113	76.9	110	71.4	223	74.1
18. ประสานงานจัดการศึกษา	72	49.0	72	46.8	144	47.8	121	82.3	128	83.1	249	82.7
19. การติดตามประเมินผลการจัดการ ศึกษา	57	38.8	56	36.4	113	37.5	119	81.0	124	80.5	243	80.7
20. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการ ศึกษา	58	39.5	54	35.0	112	37.2	116	78.9	121	78.6	237	78.7

จากตารางที่ 10 ประสิทธิภาพการบริหาร อบต. และปลัด อบต. เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในภาพรวม ดังนี้

ระดับ / ประเภทการศึกษา มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภท แต่รายการที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 มีเพียงรายการเดียว คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 60.1 มีข้อสังเกตว่าร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมจะลดลงในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ส่วนในปี 2549 พบว่า มีร้อยละของผู้ที่ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้นในทุกระดับการศึกษา ระดับที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 คือ ระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา ร้อยละ 89 และ 75.4 ตามลำดับ

รูปแบบการจัดการศึกษา มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษาทั้งในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาในระบบที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 มีเพียงรายการเดียว คือ การจัดในรูปแบบโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 55.1 มีข้อสังเกตว่าร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมลดลงในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ส่วนในปี 2549 พบว่า ร้อยละของผู้ที่ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้นในทุกรายการ รายการที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 คือ การจัดในรูปแบบโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา ร้อยละ 87.4 และ 71.8 ตามลำดับ ในส่วนของการจัดการศึกษานอกระบบ อบต. มีความพร้อมจัด ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรม อบรม ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แต่รูปแบบที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 คือ การจัดกิจกรรม อบรม ให้ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านการประกอบอาชีพ และการจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ร้อยละ 66.4 63.1 และ 61.1 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 พบว่า มีร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมเพิ่มขึ้นและมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกรูปแบบสำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อม คือ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา แต่รายการที่มี ผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 คือ การจัดศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน และศูนย์เยาวชน ร้อยละ 73.8 67.4 และ 55.5 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 พบว่า ร้อยละของผู้ตอบว่าพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่าร้อยละ 50 ทุกรูปแบบ

เรื่องที่ อบต.มีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษา ครอบคลุมงานบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน เรื่องที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่า ร้อยละ 50 ในปี 2544 คือ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา และการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ร้อยละ 64.8 64.5 และ 63.1 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 มีร้อยละของผู้ที่ตอบว่ามีความพร้อมเพิ่มขึ้นและมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกเรื่อง มีข้อสังเกตว่า รายการที่มีผู้ตอบว่าพร้อมน้อยที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตร ซึ่งเป็นงานด้านวิชาการ

เมื่อจำแนกรายกลุ่ม พบว่า ทั้ง 2 กลุ่มตอบในประเด็นต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับในภาพรวม

จะเห็นได้ว่า อบต. ส่วนใหญ่เห็นว่า ในปี 2544 อบต. มีความพร้อมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับระดับการศึกษาที่ อบต. จัดจริงในระดับก่อนประถมศึกษา และ ในปี 2549 พร้อมจะจัดการศึกษาสูงขึ้นถึงระดับประถมศึกษา และเห็นว่า อบต. จะมีความพร้อมจัดการศึกษาเพิ่มขึ้นทุกรูปแบบและทุกเรื่องในปี 2549 แต่เรื่องที่ อบต. เห็นว่ามีความพร้อมน้อยกว่าเรื่องอื่น คือ การจัดทำหลักสูตร ซึ่งเป็นงานด้านวิชาการ

4.1.2 ความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. ที่เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษา จำแนกตาม ระดับ / ประเภท การศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษา

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พร้อมในปี 2544.						พร้อมในปี 2549						
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		
	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =503)	ร้อยละ	จำนวน (n ₄ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₅ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n ₆ =503)	ร้อยละ	
ระดับ/ ประเภทการศึกษา													
1. ก่อนประถมศึกษา	119	30.7	46	39.7	165	32.8	270	69.8	100	86.0	370	73.6	
2. ประถมศึกษา	47	12.1	22	19.0	69	13.7	168	43.4	76	65.5	244	48.5	
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	15	3.9	13	11.2	28	5.6	102	26.4	62	53.4	164	32.6	
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	11	2.8	10	8.6	21	4.2	70	18.1	50	43.1	120	23.9	
5. อาชีวศึกษา ระดับ ปวช.	2	0.5	1	0.9	3	0.6	50	12.9	32	27.6	82	16.3	
6. อาชีวศึกษา ระดับ ปวส.	2	0.5	2	1.7	4	0.8	42	10.9	30	25.9	72	14.3	
7. อื่น ๆ	2	0.5	0	0	2	0.4	3	0.8	4	3.4	7	1.4	
รูปแบบการจัดการศึกษา													
(ก) การศึกษาในระบบ													
1. โรงเรียน													
1.1 ก่อนประถมศึกษา	123	31.8	45	38.8	168	33.4	263	68.0	98	84.5	361	71.8	
1.2 ประถมศึกษา	48	12.4	23	19.8	71	14.1	160	41.3	74	63.8	234	46.5	

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =337)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =337)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ
1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	15	3.9	10	8.6	25	5.0	98	25.3	55	47.4	153	30.4
1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	12	3.1	9	7.8	21	4.2	70	18.1	48	41.4	118	23.5
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	3	0.8	1	0.9	4	0.8	45	11.6	25	21.6	70	13.9
3. อื่นๆ	1	0.3	1	0.9	2	0.4	1	0.3	2	1.7	3	0.6
(ข) การศึกษานอกระบบ												
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	160	41.3	58	50.0	218	43.3	289	74.7	96	82.8	385	76.5
2. ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ												
- สายสามัญ	64	16.5	32	27.6	96	19.1	179	46.3	77	66.4	256	50.9
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	104	26.9	43	37.1	147	29.2	235	60.7	87	75.0	322	64.0
3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน												
- สายสามัญ	62	16.0	42	36.2	104	20.7	183	47.3	87	75.0	270	53.7
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	109	28.2	57	49.1	166	33.0	250	64.6	94	81.0	344	68.4
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ	67	17.3	25	21.6	92	18.3	163	42.1	48	41.4	211	41.9

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ
5. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้												
- สุขภาพอนามัย	129	33.3	52	44.8	181	36.0	297	76.7	98	84.5	395	78.5
- สิ่งแวดล้อม	134	34.6	60	51.7	194	38.6	299	77.3	100	86.2	399	79.3
- การประกอบอาชีพ	138	35.7	56	48.3	194	38.6	297	76.7	101	87.0	398	79.1
- อื่น ๆ	6	1.6	4	3.4	10	2.0	18	4.7	8	6.9	26	5.2
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย												
1. ห้องสมุด	73	18.9	21	18.1	94	18.7	258	66.7	86	74.1	344	68.4
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	146	37.7	65	56.0	211	41.9	316	81.7	105	90.5	421	83.7
3. ศูนย์เยาวชน	106	27.4	53	45.7	159	31.6	289	74.7	105	90.5	394	78.3
4. ศูนย์กีฬา/นันทนาการ/ลานกีฬา	140	36.2	63	54.3	203	40.4	307	79.3	107	92.2	414	82.3
5. อื่น ๆ	1	0.3	0	0	1	0.2	4	1.0	0	0	4	0.8
เรื่องที่ อบต. ดำเนินการในการจัดการศึกษา												
1. การกำหนดนโยบาย	52	13.4	18	15.5	70	13.9	219	56.6	80	69.0	299	59.4
2. การจัดทำแผนงาน/โครงการ	60	15.5	31	26.7	91	18.1	227	58.7	88	75.9	315	62.6

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พหุคูณในปี 2544						พหุคูณในปี 2549					
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =503)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =503)	ร้อยละ
3. การจัดทำหลักสูตร	28	7.2	9	7.8	37	7.4	186	48.1	67	57.8	253	50.3
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	32	8.3	18	15.5	50	9.9	178	46.0	72	62.1	250	49.7
5. การจัดหางบประมาณ	120	31.0	56	48.3	176	35.0	278	71.8	107	92.2	385	76.5
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	73	18.9	41	35.3	114	22.7	224	57.9	93	80.2	317	63.0
7. การจัดหาบุคลากร	46	11.9	32	27.6	78	15.5	199	51.4	84	72.4	283	56.3
8. การพัฒนาบุคลากร	39	10.1	27	23.3	66	13.1	207	53.5	80	69.0	287	57.1
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร	33	8.5	40	34.5	73	14.5	176	45.5	86	74.1	262	52.1
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	78	20.2	52	44.8	130	25.8	245	63.3	98	84.5	343	68.2
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัยของนักเรียน	94	24.2	53	45.7	147	29.2	280	72.4	100	86.2	380	75.5
12. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	98	25.3	53	45.7	151	30.0	275	71.1	101	87.1	376	74.8
13. การป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	142	36.7	66	56.9	208	41.4	306	79.1	103	88.8	409	81.3
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	105	27.1	65	56.0	170	33.8	278	71.8	104	89.7	382	75.9

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ความพร้อมในการจัดการศึกษา	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2545					
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n=387)	ร้อยละ	จำนวน (n=116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ	จำนวน (n=387)	ร้อยละ	จำนวน (n=116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็น ความสำคัญของการศึกษา	163	42.1	83	71.6	246	48.9	320	82.7	110	94.8	430	85.5
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่ง เด็กเข้ารับการการศึกษา	169	43.7	84	72.4	253	50.3	323	83.5	109	94.0	432	85.9
17. สั่งการให้บุคลากรปฏิบัติงาน	46	11.9	35	30.2	81	16.1	171	44.2	83	71.6	254	50.5
18. ประสานงานจัดการศึกษา	99	25.6	68	58.6	167	33.2	271	70.0	105	90.5	376	74.8
19. การติดตามประเมินผลการจัดการ ศึกษา	48	12.4	31	26.7	79	15.7	207	53.5	88	75.9	295	58.6
20. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการ ศึกษา	45	11.6	22	19.0	67	13.3	201	51.9	84	72.4	285	56.7

จากตารางที่ 11 ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในการจัดการศึกษาในภาพรวม ดังนี้

ระดับ / ประเภทการศึกษา พบว่า ไม่มีระดับ / ประเภทการศึกษาใดที่มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 และมีข้อสังเกตว่าร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมจะลดลงในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ส่วนในปี 2549 พบว่ามีร้อยละของผู้ที่ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้นในทุกระดับการศึกษา ระดับที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 73.6 เมื่อจำแนกรายกลุ่ม พบว่า สอดคล้องกับภาพรวม

รูปแบบการจัดการศึกษา ครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในส่วนของการศึกษาในระบบ พบว่า ไม่มีรูปแบบใดที่มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อม มากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 ส่วนในปี 2549 ร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมเพิ่มขึ้นในทุกรายการ แต่รายการที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 มีเพียงรายการเดียว คือ การจัดการศึกษาในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ร้อยละ 71.8 ในส่วนของการจัดการศึกษานอกระบบ ในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรม อบรม ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ไม่มีรูปแบบใดที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 ส่วนในปี 2549 มีร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมเพิ่มขึ้นและมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกรูปแบบ ยกเว้นการจัดศูนย์ฝึกอาชีพและทุกรูปแบบมีผู้ตอบว่ามีความพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ยกเว้น การจัดศูนย์ฝึกอาชีพ สำหรับการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อม ได้แก่ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา แต่ไม่มีรูปแบบใดที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 ส่วนในปี 2549 พบว่า ร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมเพิ่มขึ้น มากกว่าร้อยละ 50 ในทุกรูปแบบ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 2 กลุ่มตอบสนองสอดคล้องกันในภาพรวม ยกเว้นในปี 2549 ซึ่งพบว่า การจัดการศึกษานอกระบบ ในรูปแบบของ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ สายสามัญ และศูนย์การเรียนรู้ชุมชน สายสามัญ มีกลุ่มผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้น ที่ตอบว่า อบต. จะมีความพร้อมมากกว่าร้อยละ 50

เรื่องที่ อบต.มีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษา ครอบคลุมงานบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน เรื่องที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 คือ การจัดหา ดูแลรักษา อาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม และการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษา ร้อยละ 53.7 และ 50.3 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 มีร้อยละของผู้ที่ตอบว่าพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกเรื่อง มีข้อสังเกตว่า ในปี 2544 และปี 2549 เรื่องที่มีผู้ตอบน้อยที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตร ซึ่งเป็นงานด้านวิชาการ เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษาตอบสนองสอดคล้องกับ

ภาพรวม ยกเว้นการจัดทำหลักสูตร การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร และการสั่งการให้บุคลากรปฏิบัติงาน ซึ่งผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่า ในปี 2544 ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่า อบต. ไม่พร้อมจัดการศึกษาทุกระดับ และเห็นว่าในปี 2549 อบต. จะพร้อมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา โดยจะมีความพร้อมเพิ่มขึ้นในทุกรูปแบบและทุกเรื่อง โดยเรื่องที่ อบต. เห็นว่า อบต. มีความพร้อมน้อยที่สุด คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นอกจากนั้นความพร้อมในปี 2544 ยังสอดคล้องกับบทบาทที่ปฏิบัติจริง ส่วนความพร้อมในปี 2549 สอดคล้องกับความคาดหวังในปี 2549

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม อบต. กับผู้บริหารสถานศึกษา อบต. เห็นว่า อบต. พร้อมจัดการศึกษาในระดับที่สูงกว่าที่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า อบต. พร้อมจัดโดยทั้ง 2 กลุ่มเห็นเหมือนกันว่า อบต. จะมีความพร้อมมากขึ้นในทุกระดับ ทุกรูปแบบ และทุกเรื่อง เรื่องที่ อบต. มีความพร้อมน้อยกว่าเรื่องอื่น คือ การจัดทำหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งเป็นงานวิชาการ

4.2 ความพร้อมของ อบต. ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของ อบต. ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จากการสอบถาม อบต. และผู้ที่เกี่ยวข้อง จะนำเสนอใน 5 ประเด็น ได้แก่

1. หน่วยงานที่ อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วม
2. วิธีการ / ลักษณะที่ อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา
3. ระดับ / ประเภทการศึกษาที่ อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา
4. รูปแบบการจัดการศึกษาที่ อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา
5. เรื่องที่ อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา

รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 12 - 13

4.2.1 ความพร้อมของ อบต. ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามความคิดเห็นของ อบต.

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. และ ปลัด อบต. ที่เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จำแนกตาม
หน่วยงานที่ อบต. พร้อมมีส่วนร่วม วิธีการ/ลักษณะการมีส่วนร่วม ระดับ/ประเภทการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. พร้อมมีส่วนร่วม

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ
หน่วยงานที่ อบต. พร้อมมีส่วนร่วมจัด												
การศึกษา												
1. โรงเรียน	83	56.5	83	53.9	166	55.1	138	93.9	137	89.0	275	91.4
2. ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ	82	55.8	82	53.2	164	54.5	133	90.5	134	87.0	267	88.7
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ กรมการพัฒนาชุมชน	89	60.5	100	64.9	189	62.8	135	91.8	138	89.6	273	90.7
4. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ	85	57.8	85	55.2	170	56.5	129	87.8	128	83.1	257	85.4
5. อื่น ๆ	6	4.08	5	3.2	11	3.7	6	4.08	7	4.5	13	4.3
วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม												
1. เป็นกรรมการสถานศึกษา	117	79.6	117	76.0	234	77.7	142	96.6	147	95.5	289	96.0
2. ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา	125	85.0	124	80.5	249	82.7	143	97.3	148	96.1	291	96.7
3. ให้การสนับสนุนงบประมาณ	118	80.3	116	75.3	234	77.7	140	95.2	141	91.5	281	93.4
4. ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	111	75.5	115	74.7	226	75.1	138	93.9	144	93.5	282	93.7
5. สละกำลังกาย	111	75.5	114	74.0	225	74.8	135	91.8	138	89.6	273	90.7
6. เป็นวิทยากร	92	62.6	108	70.1	200	66.4	132	89.8	136	88.3	268	89.0
7. ร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด	130	88.4	131	85.1	261	86.7	142	96.6	142	92.2	284	94.4
8. อื่น ๆ	2	1.4	4	2.6	6	2.0	2	1.4	4	2.6	6	2.0

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n=147)	ร้อยละ	จำนวน (n=154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ	จำนวน (n=147)	ร้อยละ	จำนวน (n=154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ
ระดับ/ ประเภทการศึกษา												
1. ก่อนประถมศึกษา	115	78.2	113	73.4	228	75.7	142	96.6	140	90.9	282	93.7
2. ประถมศึกษา	100	68.0	95	61.7	195	64.8	133	90.5	138	89.6	271	90.0
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	65	44.2	51	33.1	116	38.5	103	70.1	101	65.6	204	67.8
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	34	23.1	36	23.4	70	23.3	82	55.8	84	54.5	166	55.1
5. อาชีวศึกษา ระดับ ปวช.	16	10.9	24	15.6	40	13.3	58	39.4	58	37.7	116	38.5
6. อาชีวศึกษา ระดับ ปวส.	15	10.2	24	15.6	39	13.0	56	38.1	57	37.0	113	37.5
7. อื่น ๆ	0	0	1	0.6	1	0.3	0	0	1	0.6	1	0.3
รูปแบบการจัดการศึกษา												
(ก) การศึกษาในระบบ												
1. โรงเรียน												
1.1 ก่อนประถมศึกษา	101	68.7	104	67.5	205	68.1	135	91.8	140	90.9	275	91.4
1.2 ประถมศึกษา	88	59.9	77	50.0	165	54.8	131	89.1	129	83.8	260	86.4

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ
1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	58	39.5	46	29.9	104	34.6	104	70.8	94	61.0	198	65.8
1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	37	25.2	37	24.0	74	24.6	85	57.8	83	53.9	168	55.8
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	19	12.9	24	15.6	43	14.3	59	40.1	60	39.0	119	39.5
3. อื่นๆ	1	0.7	0	0	1	0.3	1	0.7	0	0	1	0.3
(ข) การศึกษานอกระบบ												
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	103	70.1	110	71.4	213	70.8	130	88.4	139	90.3	269	89.4
2. ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ												
- สายสามัญ	73	49.7	73	47.4	146	48.5	121	82.3	121	78.6	242	80.4
- วิชาชีพ/ กลุ่มสนใจ	81	55.1	87	56.5	168	55.8	128	87.1	127	82.5	255	84.7
3. ศูนย์การเรียนชุมชน												
- สายสามัญ	75	51.0	79	51.3	154	51.2	127	86.4	129	83.8	256	85.0
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	76	51.7	85	55.2	161	53.5	126	85.7	130	84.4	256	85.0
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ	42	28.6	52	33.8	94	31.2	73	49.7	87	56.5	160	53.2

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ
5. จัดกิจกรรมอบรม ให้ความรู้												
- สุขภาพอนามัย	100	68.0	97	63.0	197	65.4	133	90.5	139	90.3	272	90.4
- สิ่งแวดล้อม	114	77.6	105	68.2	219	72.8	141	95.9	144	93.5	285	94.7
- การประกอบอาชีพ	115	78.2	110	71.4	215	71.4	141	95.9	143	92.9	284	94.4
- อื่น ๆ	3	2.0	3	1.9	6	2.0	3	2.0	3	1.9	6	2.0
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย												
1. ห้างสมุด	73	49.6	79	51.3	152	50.5	135	91.8	136	88.3	271	90.0
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	114	77.6	113	73.4	227	75.4	144	98.0	147	95.5	291	96.7
3. ศูนย์เยาวชน	95	64.6	97	63.0	192	63.8	138	93.9	146	94.8	284	94.4
4. ศูนย์กีฬา/นันทนาการ/ลานกีฬา	126	85.7	127	82.5	253	84.1	141	95.9	146	94.8	287	95.3
5. อื่น ๆ	0	0	1	0.6	1	0.3	0	0	2	1.3	2	0.7
เรื่องที่ อบต. มีส่วนร่วมจัดการศึกษา												
1. การกำหนดนโยบาย	78	53.1	68	44.2	146	48.5	14	9.5	136	88.3	150	49.8
2. การจัดทำแผนงาน/ โครงการ	81	55.1	66	42.9	147	48.8	16	10.9	133	86.4	149	49.5

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =301)	ร้อยละ
3. การจัดทำหลักสูตร	51	34.7	47	30.5	98	32.6	34	23.1	111	72.1	145	48.2
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	58	39.5	56	36.4	114	37.9	30	20.4	111	72.1	141	46.8
5. การจัดทำงบประมาณ	92	62.6	80	51.9	172	57.1	10	6.8	135	87.7	145	48.2
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	77	52.4	73	47.4	150	49.8	18	12.2	133	86.4	151	50.2
7. การจัดหาบุคลากร	61	41.5	58	37.7	119	39.5	27	18.4	122	79.2	149	49.5
8. การพัฒนาบุคลากร	57	38.8	54	35.1	111	36.9	24	16.3	126	81.8	150	49.8
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร	63	42.9	59	38.3	122	40.5	22	15.0	128	83.1	150	49.8
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	59	40.1	58	37.7	117	38.9	28	19.1	123	79.9	151	50.2
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ของนักเรียน	85	57.8	78	50.6	163	54.2	13	8.8	140	90.9	153	50.8
12. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	86	58.5	80	51.9	166	55.1	136	92.5	136	88.3	272	90.4
13. การป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	113	76.9	101	65.6	214	71.1	139	94.6	144	93.5	283	94.0
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	88	59.9	71	46.1	159	52.8	127	86.4	129	83.8	256	85.0

ตารางที่ 12 (ต่อ)

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม		ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n=301)	ร้อยละ
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็น ความสำคัญของการศึกษา	112	76.2	99	64.3	211	70.1	143	97.3	140	90.9	283	94.0
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่ง เด็กเข้ารับการการศึกษา	110	74.8	102	66.2	212	70.4	142	96.6	143	92.9	285	94.7
17. การติดตามประเมินผลการจัดการ ศึกษา	65	44.2	63	40.9	128	42.5	124	84.4	125	81.2	249	82.7
18. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการ ศึกษา	69	46.9	59	38.3	128	42.5	125	85.0	126	81.8	251	83.4
19. อื่น ๆ	1	0.7	0	0	1	0.3	2	1.4	1	0.6	3	1.0

จากตารางที่ 12 ประชานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาในภาพรวม ดังนี้

หน่วยงานที่ อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ได้แก่ โรงเรียน ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ หน่วยงานที่มีผู้ตอบว่า อบต. พร้อมที่จะมีส่วนร่วมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ โรงเรียน และศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ร้อยละ 62.8 56.5 55.1 และ 54.5 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 พบว่าทุกหน่วยงานมีร้อยละของผู้ที่ตอบว่ามีความพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่าร้อยละ 50

วิธีการ / ลักษณะ การมีส่วนร่วม มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมที่จะร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา ให้การสนับสนุนงบประมาณ ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สละกำลังกาย เป็นวิทยากร และร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด ทุกวิธีการ / ลักษณะ มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ทั้งในปี 2544 และในปี 2549 โดยในปี 2549 มีร้อยละของผู้ที่ตอบว่ามีความพร้อมเพิ่มขึ้น

ระดับ / ประเภทการศึกษา มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในทุก ระดับและประเภทการศึกษา ร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมลดลงในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ระดับที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 คือ ระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา ร้อยละ 75.7 และ 64.8 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 พบว่ามีร้อยละของผู้ที่ตอบว่ามีความพร้อมเพิ่มขึ้นในทุกระดับการศึกษา ระดับที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นร้อยละ 93.7 90 67.8 และ 55.1 ตามลำดับ

รูปแบบการจัดการศึกษา มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทั้งในรูปแบบ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย รูปแบบการศึกษาในระบบที่มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 ได้แก่ การร่วมจัดการศึกษากับโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา และระดับประถมศึกษา คือ ร้อยละ 68.1 และ 54.8 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 พบว่า มีร้อยละของผู้ที่ตอบว่ามีความพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่า ร้อยละ 50 ทุกรูปแบบ ยกเว้นวิทยาลัยอาชีวศึกษา ในส่วนของการจัดการศึกษานอกระบบ ในรูปแบบของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การเรียนชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ พบว่า มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ที่ตอบว่าในปี 2544 อบต. มีความพร้อมจัดการศึกษาในทุกรูปแบบ ยกเว้นรูปแบบ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนที่จัดการศึกษาสายสามัญและศูนย์ฝึกอาชีพ ส่วนในปี 2549 พบว่า มีร้อยละของผู้ที่ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกรูปแบบ สำหรับรูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วม ได้แก่

การจัดห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา และทุกรูปแบบ มีผู้ที่ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 ส่วนในปี 2549 พบว่ามีร้อยละ ของผู้ที่ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกรูปแบบ

เรื่องที่ อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ครอบคลุมงาน บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน เรื่องที่ผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 ได้แก่ การป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา การจัดทำงบประมาณ การพัฒนา คุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพ อนามัยนักเรียน การจัดหา ดูแล รักษาอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม คือ ร้อยละ 71.1 70.4 70.1 57.1 55.1 54.2 และ 52.8 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 พบว่า มีร้อยละของผู้ที่ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้นในทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องการจัดทำงบประมาณ และมีข้อสังเกตว่าเรื่องที่มีผู้ตอบว่ามีความพร้อมน้อยที่สุด คือ การจัดทำหลักสูตร ซึ่งเป็นงานวิชาการ

เมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 2 กลุ่ม สอดคล้องกับในภาพรวม ยกเว้น ในปี 2549 ในประเด็นการจัดศูนย์ฝึกอาชีพ และการควบคุมการใช้งบประมาณ ซึ่งปลัด อบต. เท่านั้น ที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่า ในปี 2544 อบต. เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาถึงระดับประถมศึกษา และเห็นว่า ในปี 2549 อบต. จะมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมที่สูงขึ้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจะมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นในทุกระดับ การศึกษา ทุกรูปแบบและทุกเรื่อง และเรื่องที่ อบต. เห็นว่า อบต. พร้อมมีส่วนร่วมน้อย คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดทำหลักสูตร ซึ่งเป็นงานวิชาการ และเมื่อเปรียบเทียบกับ ความพร้อมในการจัดการศึกษาแล้ว อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมสูงกว่าพร้อมในการจัดการศึกษา

4.2.2 ความพร้อมของ อบต. ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามความเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้บริหารโรงเรียน และ ผู้อำนวยการ ศบอ. ที่เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จำแนกตามหน่วยงานที่ อบต. มีส่วนร่วม วิธีการ/ลักษณะการมีส่วนร่วม ระดับ/ ประเภทการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. พร้อมมีส่วนร่วม

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ
วิธีการ / ลักษณะการมีส่วนร่วม												
1. เป็นกรรมการสถานศึกษา	249	64.3	65	56.0	314	62.4	347	89.7	112	96.6	459	91.3
2. ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา	172	44.4	78	67.2	250	49.7	326	84.2	110	94.8	436	86.7
3. ให้การสนับสนุนงบประมาณ	169	43.7	63	54.3	232	46.1	305	78.8	109	94.0	414	82.3
4. ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์	157	40.6	66	56.9	223	44.3	309	79.8	109	94.0	418	83.1
5. สละกำลังกาย	129	33.3	71	61.2	200	39.8	282	72.9	106	91.4	388	77.1
6. เป็นวิทยากร	91	23.5	46	39.7	137	27.2	254	65.6	99	85.3	353	70.2
7. ร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด	267	69.0	92	79.3	359	71.4	345	89.1	112	96.6	457	90.9
8. อื่น ๆ	3	0.8	1	0.9	4	0.8	3	0.8	3	2.6	6	1.2
ระดับ/ ประเภทการศึกษา												
1. ก่อนประถมศึกษา	136	35.1	62	53.4	198	39.4	292	75.5	110	94.8	402	79.9
2. ประถมศึกษา	97	25.1	55	47.4	152	30.2	244	63.0	105	90.5	349	69.4
3. มัธยมศึกษาตอนต้น	59	15.2	44	37.9	103	20.5	187	48.3	90	77.6	277	55.1
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย	33	8.5	36	31.0	69	13.7	125	32.3	82	70.7	207	41.2
5. อาชีวศึกษา ระดับ ปวช.	7	1.8	5	4.3	12	2.4	85	22.0	53	45.7	138	27.4
6. อาชีวศึกษา ระดับ ปวส.	6	1.6	3	2.6	9	1.8	82	21.2	48	41.4	130	25.8
7. อื่น ๆ	0	0	2	1.7	2	0.4	3	0.8	6	5.2	9	1.8

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ
รูปแบบการจัดการศึกษา												
(ก) การศึกษาในระบบ												
1. โรงเรียน												
1.1 ก่อนประถมศึกษา	140	36.2	55	47.4	195	38.8	293	75.7	107	92.2	400	79.5
1.2 ประถมศึกษา	98	25.3	48	41.4	146	29.0	246	63.6	98	84.5	344	68.4
1.3 มัธยมศึกษาตอนต้น	58	15.0	38	32.8	96	19.1	183	47.3	88	75.9	271	53.9
1.4 มัธยมศึกษาตอนปลาย	31	8.0	32	27.6	63	12.5	128	33.1	76	65.5	204	40.6
2. วิทยาลัยอาชีวศึกษา	9	2.3	7	6.0	16	3.2	80	20.7	50	43.1	130	25.8
3. อื่น ๆ	0	0	2	1.7	2	0.4	1	0.3	4	3.4	5	1.0
(ข) การศึกษานอกระบบ												
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	168	43.4	66	56.9	234	46.5	299	77.3	98	84.5	397	78.9
2. ศูนย์บริการการศึกษา นอกโรงเรียนอำเภอ												
- สายสามัญ	64	16.5	64	55.2	128	25.4	218	56.3	97	83.6	315	62.6
- วิชาชีพ/ กลุ่มสนใจ	95	24.5	72	62.1	167	33.2	256	66.1	103	88.8	359	71.4
3. ศูนย์การเรียนชุมชน												
- สายสามัญ	64	16.5	68	58.6	132	26.2	220	56.8	98	84.5	318	63.2
- วิชาชีพ / กลุ่มสนใจ	96	24.8	76	65.5	173	34.4	261	67.4	105	90.5	366	72.8

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ	จำนวน (n ₁ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ
4. ศูนย์ฝึกอาชีพ	52	13.4	22	19.0	74	14.7	133	34.4	50	43.1	183	36.4
5. จัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้												
- สุขภาพอนามัย	123	31.8	66	56.9	189	37.6	295	76.2	105	90.5	400	79.5
- สิ่งแวดล้อม	130	33.6	71	61.2	201	40.0	293	75.7	109	94.0	402	79.9
- การประกอบอาชีพ	139	35.9	73	62.9	212	42.1	278	71.8	104	89.7	382	75.9
- อื่น ๆ	8	2.1	3	2.6	11	2.2	13	3.4	4	3.4	17	3.4
(ค) การศึกษาตามอัธยาศัย												
1. ห้องสมุด	69	17.8	39	33.6	108	21.5	259	66.9	96	82.8	355	70.6
2. ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน	146	37.7	74	63.8	220	43.7	315	81.4	107	92.2	422	83.9
3. ศูนย์เยาวชน	106	27.4	65	56.0	171	34.0	295	76.2	106	91.4	401	79.7
4. ศูนย์กีฬา/นันทนาการ/ลานกีฬา	145	37.5	77	66.4	222	44.1	309	79.8	109	94.0	418	83.1
5. อื่น ๆ	1	0.3	4	3.4	5	1.0	5	1.3	5	4.3	10	2.0
เรื่องที่ อบต. พร้อมมีส่วนร่วม												
1. การกำหนดนโยบาย	60	15.5	24	20.7	84	16.7	256	66.1	96	82.8	352	70.0
2. การจัดทำแผนงาน/โครงการ	60	15.5	40	34.5	100	19.9	250	64.6	101	87.1	351	69.8

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n=387)	ร้อยละ	จำนวน (n=116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ	จำนวน (n=387)	ร้อยละ	จำนวน (n=116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ
3. การจัดทำหลักสูตร	34	8.8	15	12.9	49	9.7	218	56.3	86	74.1	304	60.4
4. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	34	8.8	25	21.6	59	11.7	200	51.7	89	76.7	289	57.4
5. การจัดหางบประมาณ	131	33.9	61	52.6	192	38.2	300	77.5	109	94.0	409	81.3
6. การควบคุมการใช้งบประมาณ	71	18.3	36	31.0	107	21.3	234	60.5	98	84.5	332	66.0
7. การจัดหาบุคลากร	54	14.0	38	32.8	92	18.3	217	56.0	94	81.0	311	61.8
8. การพัฒนาบุคลากร	37	9.6	24	20.7	61	12.1	206	53.2	97	83.6	303	60.2
9. การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร	28	7.2	44	37.9	72	14.3	181	46.8	94	81.0	275	54.7
10. การดูแลความปลอดภัยของบุคลากร	75	19.4	57	49.1	132	26.2	259	66.9	104	89.7	363	72.1
11. การจัดบริการส่งเสริมสุขภาพอนามัย ของนักเรียน	107	27.6	51	44.0	158	31.4	301	77.8	108	93.1	409	81.3
12. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน	103	26.6	53	45.7	156	31.0	287	74.2	103	88.8	390	77.5
13. การป้องกันแก้ไขปัญหาของนักเรียน	160	41.3	67	57.8	227	45.1	307	79.3	106	91.4	413	82.1
14. การจัดหา ดูแลรักษาอาคารสถานที่และ สิ่งแวดล้อม	115	29.7	58	50.0	173	34.4	293	75.7	107	92.2	400	79.5

ตารางที่ 13 (ต่อ)

ความพร้อมในการมีส่วนร่วม	พร้อมในปี 2544						พร้อมในปี 2549					
	ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม		ผู้บริหารโรงเรียน		ผู้อำนวยการ ศบอ.		รวม	
	จำนวน (n=387)	ร้อยละ	จำนวน (n=116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ	จำนวน (n=387)	ร้อยละ	จำนวน (n=116)	ร้อยละ	จำนวน (n=503)	ร้อยละ
15. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็น ความสำคัญของการศึกษา	169	43.7	84	72.4	253	50.3	316	81.7	111	95.7	427	84.9
16. การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่ง เด็กเข้ารับการการศึกษา	183	47.3	89	76.7	272	54.1	324	83.7	111	95.7	435	86.5
17. การติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา	60	15.5	26	22.4	86	17.1	232	59.9	91	78.4	414	82.3
18. การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษา	51	13.2	19	16.4	70	13.9	222	57.4	91	78.4	313	62.2
19. อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0	1	0.3	0	0	1	0.2

จากตารางที่ 13 ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. เห็นว่า อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต. ในภาพรวม ดังนี้

วิธีการ/ ลักษณะที่ อบต. มีความพร้อม ได้แก่ การเป็นกรรมการสถานศึกษา ให้ความเห็นหรือคำปรึกษา ให้การสนับสนุนงบประมาณ ให้การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สละกำลังกาย เป็นวิทยากร และร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด วิธีหรือลักษณะที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 คือ ร่วมกิจกรรมที่สถานศึกษาจัด และเป็นกรรมการสถานศึกษา ร้อยละ 71.4 และ 62.4 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 พบว่ามีร้อยละของผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกวิธีการ / ลักษณะ

ระดับ / ประเภทการศึกษา มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย อาชีวศึกษาระดับ ปวช. และ ปวส. แต่ไม่มีระดับการศึกษาใดที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 มีข้อสังเกตว่าร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมลดลงในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ส่วนในปี 2549 มีร้อยละของผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้นในทุกระดับการศึกษา ระดับที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ ระดับก่อนประถมศึกษา และประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ร้อยละ 79.9 69.4 และ 55.1 ตามลำดับ

รูปแบบการจัดการศึกษา ครอบคลุมทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ในส่วนของการศึกษาในระบบ ไม่มีรูปแบบใดที่มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 และร้อยละที่มีผู้ตอบว่าพร้อมลดลงในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ส่วนในปี 2549 ร้อยละของผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกรูปแบบ ยกเว้นการมีส่วนร่วมจัดการศึกษากับโรงเรียนที่เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และวิทยาลัยอาชีวศึกษา สำหรับการศึกษานอกระบบ ในรูปแบบศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ศูนย์ฝึกอาชีพ และการจัดกิจกรรม อบรม ให้ความรู้ด้านต่างๆ พบว่าไม่มีรูปแบบการศึกษาใดที่มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 ส่วนในปี 2549 พบว่ามีร้อยละของผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกรูปแบบ ยกเว้น ศูนย์ฝึกอาชีพ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย ที่มีผู้ตอบว่า อบต. มีความพร้อม ได้แก่ ห้องสมุด ที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้าน ศูนย์เยาวชน ศูนย์กีฬา / นันทนาการ / ลานกีฬา แต่ไม่มีรูปแบบใดที่มีผู้ตอบว่าพร้อมมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 ส่วนในปี 2549 พบว่ามีร้อยละของผู้ที่ตอบว่ามีความพร้อมเพิ่มขึ้นและมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกรูปแบบ

เรื่องที่ อบต. มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ครอบคลุมงานบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน เรื่องที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ในปี 2544 คือ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษ และ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของ

การศึกษา ร้อยละ 54.1 และ 50.3 ตามลำดับ ส่วนในปี 2549 มีร้อยละของผู้ตอบว่ามีความพร้อมเพิ่มขึ้น และมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกเรื่อง

เมื่อพิจารณาจำแนกรายกลุ่ม พบว่าทั้ง 2 กลุ่มตอบสอดคล้องกับในภาพรวม ยกเว้นในปี 2544 การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเห็นความสำคัญของการศึกษา การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนส่งเด็กเข้ารับการศึกษ ซึ่งผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้น ที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50 และในปี 2549 ในประเด็นระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร กลุ่มผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้นที่ตอบว่า อบต. มีความพร้อมมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่า ในปี 2544 ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า อบต. ไม่มีความพร้อมในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และเห็นว่าในปี 2549 อบต. จะมีความพร้อมมีส่วนร่วมสูงขึ้นถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยจะมีความพร้อมในการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นในทุกระดับ ทุกรูปแบบ และทุกเรื่อง เรื่องที่ อบต. พร้อมมีส่วนร่วมน้อย คือ การกำกับดูแลการปฏิบัติงานของบุคลากร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการจัดทำหลักสูตร

เมื่อเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม อบต. กับผู้บริหารสถานศึกษา ในปี 2544 อบต. เห็นว่า อบต. พร้อมมีส่วนร่วมจัดการศึกษาถึงระดับประถมศึกษา ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่า อบต. ไม่พร้อมมีส่วนร่วมจัดการศึกษาทุกระดับ ส่วนในปี 2549 อบต. มีความพร้อมที่จะมีส่วนร่วมจัดการศึกษาถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษา เห็นว่า อบต. พร้อมที่จะมีส่วนร่วมถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และทั้ง 2 กลุ่มเห็นสอดคล้องกันว่าเรื่องที่ อบต. มีความพร้อมน้อยคือ การจัดทำหลักสูตร และการจัดทำกิจกรรมการเรียนการสอน

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต.

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา จะนำเสนอใน 4 ประเด็น ได้แก่

1. ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต.
2. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของ อบต.
3. ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต.
4. ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต.

5.1 ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต.

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต. ในส่วนที่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาและปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จากการสอบถาม

ประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. รายละเอียด
ปรากฏตามตารางที่ 14

ตารางที่ 14 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต.

ปัจจัยส่งเสริม	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม		
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₄ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=804)	ร้อยละ	
ปัจจัยเกี่ยวกับ อบต.											
1. รายได้ของ อบต.	55	37.4	56	36.4	181	46.8	50	43.1	342	42.5	
2. ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต.	60	40.8	55	35.7	77	19.9	39	33.6	231	28.7	
3. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต.	41	27.9	34	22.1	57	14.7	28	24.1	160	19.9	
4. เจตคติของบุคลากร อบต. ที่มีต่อการศึกษา	105	71.4	104	67.5	149	38.5	48	41.4	406	50.5	
5. จำนวนบุคลากรของ อบต.	41	27.9	37	24.0	84	21.7	28	24.1	190	23.6	
6. ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต.	56	38.1	47	30.5	61	15.8	36	31.0	200	24.9	
7. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต.	36	24.5	34	22.1	42	10.9	24	20.7	136	16.9	
8. เจตคติของสมาชิกสภา อบต. ที่มีต่อการศึกษา	98	66.7	97	63.0	174	45.0	62	53.5	431	53.6	

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัจจัยส่งเสริม	ประชาชน อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =387)		(n ₄ =116)		(n=804)	
9. อาคาร สถานที่และอุปกรณ์ในการจัด	58	39.5	53	34.4	150	38.8	54	46.6	315	39.2
10. การจัดให้มีผลงานด้านการศึกษาอยู่ในโครง สร้างองค์การของ อบต.	103	70.1	106	68.8	166	42.9	66	56.9	441	54.9
11. การมีคณะกรรมการการศึกษาของ อบต.	122	83.0	120	77.9	246	63.6	84	72.4	572	71.1
12. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของผู้ บริหาร อบต.	120	81.6	109	70.8	139	35.8	46	39.7	414	51.5
ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา										
13. ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต.	116	78.9	113	73.4	290	74.9	91	78.5	610	75.9
14. ความสัมพันธ์ของครูกับ อบต.	107	72.8	102	66.2	285	73.6	89	76.7	583	72.5
15. การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ อบต. มีส่วน ร่วมหรือจัดการศึกษา	112	76.2	113	73.4	291	75.2	95	81.9	611	76.0
16. ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	103	70.1	112	72.7	300	77.5	89	76.7	604	75.1
ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม										
17. สภาพเศรษฐกิจชุมชน	72	49.0	70	45.5	125	32.3	43	37.1	310	38.6
18. นโยบายของรัฐกำหนดให้ อบต. มีสิทธิและหน้าที่ ในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	117	80.0	128	83.1	188	48.6	80	69.0	513	63.8

ตารางที่ 14 (ต่อ)

ปัจจัยส่งเสริม	ประชาชน อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =387)		(n ₄ =116)		(n=804)	
19. นโยบายของรัฐที่กำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้ อบต. ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น	123	83.7	133	86.4	258	66.7	89	76.7	603	75.0
20. ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา	120	81.6	131	85.1	184	47.6	76	65.5	511	63.6
21. อื่นๆ	0	0	2	1.3	3	0.8	0	0	5	0.6

จากตารางที่ 14 ในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่าโดยภาพรวมปัจจัยที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ การมีคณะกรรมการการศึกษาของ อบต. การจัดให้มีส่วนงานด้านการศึกษาอยู่ในโครงสร้างองค์การ อบต. เจตคติของสมาชิกสภา อบต. ที่มีต่อการศึกษา ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของผู้บริหาร อบต. และเจตคติของบุคลากร อบต. ที่มีต่อการศึกษา ร้อยละ 71.1 54.9 53.6 51.5 และ 50.5 ตามลำดับ

ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่ามีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกปัจจัย คือ การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และความสัมพันธ์ของครูกับ อบต. ร้อยละ 76.0 75.9 75.1 และ 72.5 ตามลำดับ

ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ปัจจัยที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ นโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้ อบต. ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น นโยบายของรัฐที่กำหนดให้ อบต. มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ อบต. จัดการศึกษา ซึ่งมีผู้ตอบเป็นร้อยละ 75.0 63.8 และ 63.6 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นสอดคล้องกันในภาพรวมเป็นส่วนใหญ่ และมีประเด็นที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นแตกต่างจากภาพรวม ใน 6 เรื่อง คือ เจตคติของบุคลากร อบต. ที่มีต่อการศึกษา และ ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร อบต. ซึ่งประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนเจตคติของสมาชิกสภา อบต. ที่มีต่อการศึกษา การจัดให้มีส่วนงานด้านการศึกษาอยู่ในโครงสร้างองค์การของ อบต. นโยบายของรัฐที่กำหนดให้ อบต. มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา กลุ่มประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. และ ผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50 จะเห็นได้ว่า ผู้อำนวยการ ศบอ. มีความเห็นที่สอดคล้องกับกลุ่มของ อบต. มากกว่าผู้บริหารโรงเรียน

ดังนั้นปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาส่วนใหญ่จึงเป็นปัจจัยเกี่ยวกับคน ได้แก่ เจตคติของสมาชิกสภา อบต. และบุคลากรของ อบต. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร อบต. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ อบต. นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยที่เกี่ยวกับเรื่องโครงสร้าง ได้แก่ การจัดให้มีส่วนงานด้านการศึกษา และการมีคณะกรรมการการศึกษาของ อบต. เป็นที่น่าสังเกตว่ารายได้ของ อบต. ไม่ได้เป็นปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต. เป็นที่น่าสังเกตว่ารายได้ของ อบต. ไม่ได้เป็นปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต. ในขณะที่ปัจจัยเกี่ยวกับคนทั้งในส่วนของ อบต. และสถานศึกษาเป็นปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษา

5.2 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของ อบต.

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของ อบต. ได้แก่ ปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา และปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จากการสอบถามประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 15

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. ที่มีความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของ อบต.

ปัจจัยอุปสรรค	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม		
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₄ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n=804)	ร้อยละ	
ปัจจัยเกี่ยวกับ อบต.											
1. รายได้ของ อบต.	89	60.5	97	63.0	200	51.7	64	55.1	539	67.0	
2. ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต.	81	55.1	96	62.3	306	79.1	76	65.5	559	69.5	
3. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต.	99	67.4	119	77.3	325	84.0	87	75.0	630	78.4	
4. เจตคติของบุคลากร อบต. ที่มีต่อการศึกษา	37	25.2	49	31.8	233	60.2	66	56.9	385	47.9	
5. จำนวนบุคลากรของ อบต.	102	69.4	115	74.7	298	77.0	81	69.8	596	74.1	
6. ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต.	88	59.9	106	68.8	321	83.0	79	68.1	594	73.9	
7. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต.	107	72.8	119	77.3	343	88.6	91	78.5	660	82.1	
8. เจตคติของสมาชิก อบต. ที่มีต่อการศึกษา	43	29.3	54	35.1	209	54.0	53	45.7	310	38.6	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัจจัยอุปสรรค	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม		
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₄ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n ₅ =804)	ร้อยละ	
9. อาคาร สถานที่และอุปกรณ์ในการจัด	86	58.5	99	64.3	233	60.2	61	52.6	479	59.6	
10. การจัดให้มีผลงานด้านการศึกษาอยู่ในโครง สร้างองค์การของ อบต.	41	27.9	45	29.2	214	55.3	48	41.4	348	43.3	
11. การมีคณะกรรมการการศึกษาของ อบต.	20	13.6	28	18.2	136	35.1	30	25.9	214	26.6	
12. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของผู้ บริหาร อบต.	22	15.0	44	28.6	242	62.5	68	58.6	376	46.8	
ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา											
13. ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต.	28	19.0	39	25.3	93	24.0	24	20.7	184	22.9	
14. ความสัมพันธ์ของครูกับ อบต.	36	24.5	50	32.5	96	24.8	25	21.6	207	25.8	
15. การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ อบต. มีส่วน ร่วมหรือจัดการศึกษา	32	21.8	39	25.3	92	23.8	20	17.2	183	22.8	
16. ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	41	27.9	40	26.0	79	20.4	25	21.6	185	23.0	
ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม											
17. สภาพเศรษฐกิจชุมชน	71	48.3	81	52.6	255	65.9	71	61.2	478	59.5	
18. นโยบายของรัฐกำหนดให้ อบต. มีสิทธิและหน้าที่ ในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	27	18.4	26	16.9	193	49.9	35	30.2	281	35.0	

ตารางที่ 15 (ต่อ)

ปัจจัยอุปสรรค	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =387)		(n ₄ =116)		(n ₅ =804)	
19. นโยบายของรัฐที่กำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้ อบต. ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น	21	14.3	20	13.0	123	31.8	25	21.6	189	23.5
20. ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา	23	15.8	21	13.6	193	49.9	35	30.2	272	33.8
21. อื่นๆ	0	0	1	0.7	3	0.8	0	0	4	0.5

จากตารางที่ 15 ในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่าปัจจัยที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต. จำนวนบุคลากรของ อบต. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต. รายได้ของ อบต. และอาคารสถานที่และอุปกรณ์ ร้อยละ 82.1 78.4 74.1 73.9 69.5 67 และ 59.6 ตามลำดับ

ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่ามีผู้ตอบโดยรวมน้อยกว่าร้อยละ 50 ในทุกปัจจัย ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่าปัจจัยที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 มีเพียงปัจจัยเดียว คือ สภาพเศรษฐกิจชุมชน คือ ร้อยละ 59.5

เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นสอดคล้องกับในภาพรวมทุกเรื่อง ยกเว้นสภาพเศรษฐกิจชุมชนที่ ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับคนเช่นเดียวกับปัจจัยส่งเสริม โดยที่ปัจจัยส่งเสริมเป็นปัจจัยเกี่ยวกับเจตคติของสมาชิกสภา อบต. และบุคลากรของ อบต. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ อบต. แต่ปัจจัยอุปสรรค เป็นปัจจัยเกี่ยวกับความรู้ความสามารถและประสิทธิภาพของบุคลากร ได้แก่ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. และบุคลากรของ อบต. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. และบุคลากร อบต. และจำนวนบุคลากรของ อบต. เป็นที่น่าสังเกตว่า รายได้ของ อบต. เป็นปัจจัยอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา แต่ไม่ได้เป็นปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษา

5.3 ปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต.

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต. ในส่วนที่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาและปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จากการสอบถามประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 16

ตารางที่ 16 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. ที่มี
ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยส่งเสริมต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต.

ปัจจัยส่งเสริม	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม		
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₄ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n ₅ =804)	ร้อยละ	
ปัจจัยเกี่ยวกับ อบต.											
1. รายได้ของ อบต.	65	44.2	69	44.8	218	56.3	54	46.6	406	50.5	
2. ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต.	73	49.7	68	44.2	98	25.3	50	43.1	289	36.0	
3. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต.	49	33.3	38	24.7	68	17.6	35	30.2	190	23.6	
4. เจตคติของบุคลากร อบต. ที่มีต่อการศึกษา	109	74.2	111	72.1	175	45.2	53	45.7	448	55.7	
5. จำนวนบุคลากรของ อบต.	42	28.6	37	24.0	109	28.2	36	31.0	224	27.9	
6. ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต.	67	45.6	62	40.3	83	21.5	39	33.6	251	31.2	
7. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต.	44	30.0	41	26.6	55	14.2	30	25.9	170	21.1	
8. เจตคติของสมาชิก อบต. ที่มีต่อการศึกษา	105	71.4	102	66.2	190	49.1	65	56.0	462	57.5	

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัจจัยส่งเสริม	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม		
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₄ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n ₅ =804)	ร้อยละ	
9. อาคาร สถานที่และอุปกรณ์ในการจัด	65	44.2	64	41.6	165	42.6	60	51.7	354	44.0	
10. การจัดให้มีผลงานด้านการศึกษาอยู่ในโครงสร้างองค์การของ อบต.	106	72.1	111	72.1	183	47.3	77	66.4	477	59.3	
11. การมีคณะกรรมการการศึกษาของ อบต.	121	82.3	124	80.5	264	68.2	90	77.6	599	74.5	
12. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของผู้บริหาร อบต.	121	82.3	112	72.7	148	38.2	52	44.8	433	53.9	
ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา											
13. ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต.	115	78.2	118	76.6	321	83.0	95	81.9	649	80.7	
14. ความสัมพันธ์ของครูกับ อบต.	108	73.5	108	70.1	314	81.1	92	79.3	622	77.4	
15. การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา	115	78.2	118	76.6	323	83.5	105	90.5	661	82.2	
16. ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	105	71.4	111	72.1	326	84.2	93	80.2	635	79.0	
ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม											
17. สภาพเศรษฐกิจชุมชน	75	51.0	74	48.1	147	38.0	45	38.8	341	42.4	
18. นโยบายของรัฐกำหนดให้ อบต. มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	120	81.6	129	83.8	220	56.9	87	75.0	556	69.2	

ตารางที่ 16 (ต่อ)

ปัจจัยส่งเสริม	ประชาชน อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =387)		(n ₄ =116)		(n ₅ =804)	
19. นโยบายของรัฐที่กำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้ อบต. ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น	127	86.4	136	88.3	272	70.3	95	81.9	630	78.4
20. ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา	121	82.3	133	86.4	220	56.9	83	71.6	557	69.3
21. อื่นๆ	0	0	3	1.9	4	1.0	0	0	7	0.9

จากตารางที่ 16 ปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ปัจจัยที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ การมีคณะกรรมการการศึกษาของ อบต. การจัดให้มีส่วนงานด้านการศึกษาอยู่ในโครงสร้างองค์การของ อบต. เจตคติของสมาชิก อบต. ที่มีต่อการศึกษา เจตคติของบุคลากร อบต. ที่มีต่อการศึกษา ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของผู้บริหาร อบต. และรายได้ของ อบต. โดยมีผู้ตอบ ร้อยละ 74.5 59.3 57.5 55.7 53.9 และ 50.5 ตามลำดับ

ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่ามีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ในทุกปัจจัย คือ การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และความสัมพันธ์ของครูกับ อบต. มีผู้ตอบ ร้อยละ 82.2 80.7 79 และ 77.4 ตามลำดับ

ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ปัจจัยที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ นโยบายของรัฐบาลที่กำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้ อบต. ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา และนโยบายของรัฐกำหนดให้ อบต. มีสิทธิในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยมีผู้ตอบ ร้อยละ 78.4 69.3 และ 69.2 ตามลำดับ

เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นสอดคล้องกันในภาพรวมเป็นส่วนใหญ่ ส่วนความเห็นที่แตกต่างจากภาพรวม ได้แก่ รายได้ของ อบต. ซึ่งมีผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ในด้านเจตคติของบุคลากร อบต. และสมาชิกสภา อบต. ที่มีต่อการศึกษา การจัดให้มีส่วนงานด้านการศึกษาอยู่ในโครงสร้างองค์การของ อบต. มีประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. และผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำทางการศึกษาของผู้บริหาร มีประธานกรรมการบริหาร อบต. และปลัด อบต. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่าปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต. ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับคน และเป็นปัจจัยกลุ่มเดียวกับปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษา ได้แก่ เจตคติของสมาชิกสภา อบต. ที่มีต่อการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. และความสัมพันธ์ของครูกับ อบต. ยกเว้น รายได้ของ อบต. ซึ่งเป็นปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วม แต่ไม่ได้เป็นปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาของ อบต.

5.4 ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต.

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต. ทั้งในส่วนที่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา และปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม จากการสอบถามประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 17

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละของประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียน และผู้อำนวยการ ศบอ. ที่มี
ความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต.

ปัจจัยอุปสรรค	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม		
	จำนวน (n ₁ =147)	ร้อยละ	จำนวน (n ₂ =154)	ร้อยละ	จำนวน (n ₃ =387)	ร้อยละ	จำนวน (n ₄ =116)	ร้อยละ	จำนวน (n ₅ =804)	ร้อยละ	
ปัจจัยเกี่ยวกับ อบต.											
1. รายได้ของ อบต.	48	32.7	84	54.6	166	42.9	61	52.6	359	44.7	
2. ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต.	69	46.9	84	54.6	286	73.9	65	56.0	504	62.7	
3. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต.	92	62.6	115	74.7	316	81.7	80	69.0	603	75.0	
4. เจตคติของบุคลากร อบต. ที่มีต่อการศึกษา	33	22.5	41	26.6	206	53.2	62	53.5	342	42.5	
5. จำนวนบุคลากรของ อบต.	100	68.0	117	76.0	273	70.5	75	64.7	565	70.3	
6. ความรู้ ความเข้าใจ และความสามารถในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต.	77	52.4	91	59.1	299	77.3	75	64.7	542	67.4	
7. ประสบการณ์ในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต.	100	68.0	113	73.4	328	84.8	85	73.3	626	77.9	
8. เจตคติของสมาชิก อบต. ที่มีต่อการศึกษา	37	25.2	52	33.8	192	49.6	50	43.1	331	41.2	
9. อาคาร สถานที่และอุปกรณ์ในการจัด	79	53.7	89	57.8	218	56.3	55	47.4	441	54.9	
10. การจัดให้มีผลงานด้านการศึกษาอยู่ในโครงสร้างองค์การของ อบต.	38	25.9	42	27.3	119	30.8	36	31.0	235	29.2	
11. การมีคณะกรรมการการศึกษาของ อบต.	20	13.6	27	17.5	118	30.5	25	21.6	190	23.6	

ตารางที่ 17 (ต่อ)

ปัจจัยอุปสรรค	ประธานฯ อบต.		ปลัด อบต.		ผู้บริหาร รร.		ผู้อำนวยการศบอ.		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
	(n ₁ =147)		(n ₂ =154)		(n ₃ =387)		(n ₄ =116)		(n ₅ =804)	
12. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของผู้บริหาร อบต.	21	14.3	41	26.6	148	38.2	63	54.3	273	34.0
ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา										
13. ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต.	29	19.7	35	22.7	321	83.0	20	17.2	405	50.4
14. ความสัมพันธ์ของครูกับ อบต.	35	23.8	44	28.6	314	81.1	21	18.1	414	51.5
15. การที่สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา	29	19.7	35	22.7	323	83.5	10	8.6	306	38.1
16. ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา	38	25.9	40	26.0	326	84.2	22	19.0	426	53.0
ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม										
17. สภาพเศรษฐกิจชุมชน	68	46.3	78	50.7	147	38.0	70	60.3	363	45.2
18. นโยบายของรัฐที่กำหนดให้ อบต. มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมจัดการศึกษา	24	16.3	25	16.2	220	56.9	28	24.1	297	36.9
19. นโยบายของรัฐที่กำหนดให้มีการจัดสรรรายได้ให้ อบต. ในสัดส่วนที่เพิ่มขึ้น	17	11.6	17	11.0	272	70.3	19	16.4	325	40.4
20. ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา	22	15.0	21	13.6	220	56.9	31	26.7	422	52.5
21. อื่นๆ	0	0	0	0	4	1.0	-	-	4	0.5

จากตารางที่ 17 ปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ปัจจัยที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต. จำนวนบุคลากรของ อบต. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต. และอาคารสถานที่และอุปกรณ์ในการจัด ร้อยละ 77.9 75 70.3 67.4 62.7 และ 54.9 ตามลำดับ

ปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษาที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต. พบว่า ปัจจัยที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ความสัมพันธ์ของครูกับ อบต. และความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. มีผู้ตอบร้อยละ 53 51.5 และ 50.4 ตามลำดับ

ปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต. พบว่าปัจจัยที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 คือ ความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา ร้อยละ 52.5

เมื่อจำแนกรายกลุ่ม ทั้ง 4 กลุ่ม มีความเห็นสอดคล้องกันในภาพรวมเป็นส่วนใหญ่ โดยมีความเห็นแตกต่างกับภาพรวมในบางเรื่อง กล่าวคือ ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. ผลการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ต้องการให้ อบต. จัดหรือมีส่วนร่วมจัดการศึกษา กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ส่วนเจตคติของบุคลากร อบต. ที่มีต่อการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนและผู้อำนวยการ ศบอ. เท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50 สำหรับความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการศึกษาของบุคลากรของ อบต. ปลัด อบต. ผู้บริหารโรงเรียนและผู้อำนวยการ ศบอ. ที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50 อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ในการจัดการศึกษา ประธานกรรมการบริหาร อบต. ปลัด อบต. และผู้บริหารโรงเรียนเท่านั้นที่ตอบมากกว่าร้อยละ 50

จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ส่วนใหญ่เป็นปัจจัยเกี่ยวกับคน และเป็นปัจจัยกลุ่มเดียวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา โดยปัจจัยส่งเสริมการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ได้แก่ เจตคติของสมาชิกสภา อบต. ที่มีต่อการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ อบต. และความสัมพันธ์ของครูกับ อบต. แต่ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. และบุคลากรของ อบต. ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. และบุคลากรของ อบต. สำหรับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา ได้แก่ ผลการปฏิบัติงานของของสถานศึกษา ความสัมพันธ์ของครูกับ อบต. ความสัมพันธ์ของผู้บริหารกับ อบต. ซึ่งเป็นปัจจัยเกี่ยวกับสถานศึกษา และความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่ต้องการให้ อบต. มีส่วนร่วมหรือจัดการศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม

จากข้อค้นพบในบทที่ 4 สรุปได้ดังนี้

1. อบต. จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเพียงระดับเดียว โดยจัดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและจัดชั้นอนุบาล 3 ขวบเท่านั้น เพราะรัฐมีนโยบายถ่ายโอนการจัดอนุบาล 3 ขวบให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัด ส่วนการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต้องผ่านการประเมินความพร้อมซึ่งยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ
2. อบต. จัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยมากกว่าการศึกษาในระบบ ซึ่งจากข้อมูลเบื้องต้น อบต. ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น อบต. ชั้น 3 – 5 ซึ่งมีรายได้น้อยถึงปานกลาง ทำให้มีงบประมาณไม่เพียงพอที่จะนำมาใช้ในการจัดการศึกษาในระบบเอง
3. อบต. มีบทบาทด้านวิชาการน้อย ทั้งในการจัดและมีส่วนร่วมจัดการศึกษา และมีความคาดหวังและมีความพร้อมในการจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในด้านวิชาการน้อยกว่าด้านอื่น
4. อบต. ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา แต่ยังมีบทบาทในด้านวิชาการน้อย
5. อบต. และผู้บริหารสถานศึกษา คาดหวังให้ อบต. จัดและมีส่วนร่วมจัดการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยสูงกว่าการศึกษาในระบบ และคาดหวังต่อบทบาทของ อบต. ในการจัดและการมีส่วนร่วมจัดสูงกว่าที่ปฏิบัติจริง ทั้งในเรื่องระดับการศึกษา รูปแบบการจัดการศึกษา และเรื่องที่ อบต. ดำเนินการจัด / มีส่วนร่วม แต่ อบต. มีความคาดหวังสูงกว่าผู้บริหารสถานศึกษา
6. ความพร้อมของ อบต. อบต. มีความเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของ อบต. ในการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาสูงกว่าความเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ทั้ง อบต. และผู้บริหารสถานศึกษา เห็นตรงกันว่า ในปี 2549 อบต. จะมีความพร้อมในการจัดการศึกษาและมีส่วนร่วมจัดการศึกษาสูงขึ้น
7. ปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาของ อบต. ในส่วนของปัจจัยเกี่ยวกับ อบต. ที่เป็นปัจจัยร่วม มีทั้งปัจจัยเกี่ยวกับโครงสร้างและปัจจัยเกี่ยวกับคน ปัจจัยเกี่ยวกับโครงสร้าง ได้แก่ การมีคณะกรรมการการศึกษาของ อบต. และการมีผลงานด้านการศึกษาอยู่ในโครงสร้างองค์การของ อบต. ส่วนปัจจัยเกี่ยวกับคน ได้แก่ เจตคติของสมาชิกสภา อบต. และบุคลากรของ อบต. ภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของผู้บริหาร อบต. ส่วนรายได้ของ อบต. เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วม แต่ไม่ได้เป็นปัจจัยส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับปัจจัยอุปสรรคส่วนใหญ่เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับคน ได้แก่ ประสบการณ์ในการจัดการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจและความสามารถในการจัดการศึกษาของสมาชิกสภา อบต. และบุคลากร อบต. จำนวนบุคลากรของ อบต. ส่วนรายได้ของ อบต. เป็นปัจจัยอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นปัจจัยอุปสรรคต่อการจัดการศึกษา